

Kahan

PŘÍBRAM

**10 | STAROSTA
JAN KONVALINKA:**
Míra solidarity a vzájemnosti
mezi lidmi mne až dojala

**12 | PŘÍBRAM (ZATÍM)
PŘEJE AUTOMOBILŮM**
Město má už první část
generelu dopravy a parkování

**22 | DOMÁCÍ
VZDĚLÁVÁNÍ**
Inspirujte se tipy ředitelů
příbramských škol

**Příbram se zahalila
do roušek**

Platíte hodně za teplo?

Chcete ušetřit?

Přinášíme finanční úspory, realizujeme, financujeme a provozujeme plynové kotelny, tepelná čerpadla, fotovoltaické systémy a solární systémy.

Tak nás prosím kontaktujte:

Prometheus, energetické služby, a.s.

☎ 731 540 223, 702 206 678

✉ obchod@promes.cz

Dodáváme teplo

Teplo od nás budete mít vždy výrazně levnější v porovnání s cenami, za které Vám nyní dodává Váš současný dodavatel z centrálního zdroje.

Jsme členem koncernu Pražská plynárenská, a.s.

Ryze česká rodinná realitní kancelář
30 let v Příbrami

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Prodej multifunkčního domu ve Vimperku s restaurací a byty. ENB: G. Cena: 5,9 mil.

Prodej chalupy v Obecnici s modernizovaným bytem 3+kk. ENB: G. Cena: 1,29 mil.

Prodej RD v Suchdole u Prosenické Lhoty z roku 1983, 4+1 s příslušenstvím, pozemek 858 m². ENB: G. Cena: 2,49 mil. Kč

Prodej bývalého průmyslového areálu Jitony ve Vimperku ENB: G. Cena: 2,5 mil. Kč

*Svěťte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme
Zavolejte, přijedeme...*

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realtypintner.cz, info@realtypintner.cz

Město Příbram vyhlašuje
VEŘEJNOU SBÍRKU

na pomoc osobám těžce zasaženým situací spojenou s pandemií koronaviru a subjektům, které těmto osobám poskytují podporu.

Transparentní účet

90018-521689309/0800

Květnový Kahan byl připravován v podmínkách plné karantény vyhlášené českou vládou ve snaze mírnit šíření nového typu koronaviru a onemocnění covid-19. Při vsí snaze o aktuálnost žádáme čtenáře o shovívavost v případě, že od data tisku (16. dubna) do doby distribuce (22.–27. dubna) dojde k některým změnám. Aktuální situaci ohledně koronaviru v Příbrami můžete sledovat na webu koronavirus.pribram.eu. Toto číslo je v elektronické podobě od 20. dubna také na kahan.pribram.eu.

6

I V HIBERNACI
JE PŘÍBRAM AKTIVNÍ

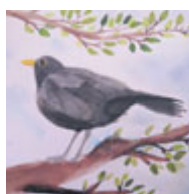
10

MÍRA SOLIDARITY A VZÁJEMNOSTI
MEZI LIDMI MNE AŽ DOJALA

11

JAK BUDE FUNGOVAT MĚSTO
V NÁSLEDUJÍCÍCH MĚSÍCÍCH A LETECH

12

PŘÍBRAM (ZATÍM)
PŘEJE AUTOMOBILŮM

19

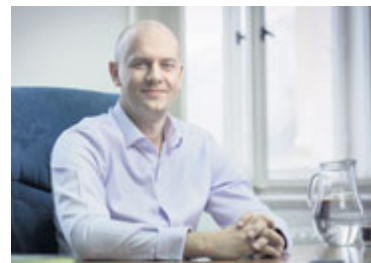
POZNÁVAT PŘÍBRAM
MŮŽETE I Z DOMOVA

22

KORONAVIRUS TESTUJE SCHOPNOSTI
ŠKOL PŘI DISTANČNÍM VZDĚLÁVÁNÍ

Poplatky lze uhradit až do konce června	4
Koronavirus může ohrozit velké investice, menší budou pokračovat	14
Společně pro Příbram: Vymysleli jste sedmnáct zajímavých návrhů	15
Příbramská Bedna má jubileum	16
Příbramské dialyzační středisko slaví 35. výročí	17
Žáci vyprávějí příběhy příbramských pamětníků	18
Podpořte příbramské kino	20
Školství v nouzovém stavu: Domácí výuka pro všechny	21
Zápisy jsou letos bez dětí	21
Osvědčily se Google, Office i aplikace Bakaláři	24
Před 75 lety skončilo u Příbrami poslední dějství 2. světové války v Evropě	26
Od lukrativního dvora k vypálené a zadlužené usedlosti (I.)	28
Kalendárium	29
Pod Březovým vrchem je studánka s vynikající vodou	30
Pro připomenutí: Jak pečovat o látkovou roušku	31

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 650 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožíková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu, kahan.pribram.eu, nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 22. do 27. dubna 2020. Foto na titulní straně: Christo Anestev, Pixabay

TENTO ZPŮSOB JARA

Tento způsob jara zdá se mi poněkud nešťastným... Ale kdež. I když nás začátkem letošního jara zaskočily turbulence spojené s novým koronavirem, je potřeba jarní atmosféru nasát, a pokusit se tak vyrovnat výkyv, který jsme v posledních týdnech všichni zažili. První teplé sluneční paprsky, kvetoucí stromy a květiny, poletující včely... To vše je dnes doslova pokladem. Toto jaro si přírody a její krásy zkrátka všimáme mnohem více.

V době prvotního šoku z drastických karanténních opatření, kdy ze dne na den lidé přestali chodit do práce a děti do škol, se vše zvládalo, protože prostě muselo. Nebyla jiná možnost. Všichni jsme se museli sjednotit, poslechnout nařízení a rady a utvrzovat se, že nepříjemnosti překonáme. Prvotní šok už opadl, ale nová realita nemá ještě zcela jasné kontury, zůstává spousta otázek a obavy nepolevují.

Tento Kahan je také z mnoha důvodů jiný, a na několika stránkách výjimečně jiný. Například rozhovor se starostou Janem Konvalinkou přibližuje detaily z prvních dnů nouzového stavu. Informace o počtu nakažených musel tehdy získávat neoficiální cestou, protože oficiálně se ani on mnoho nedověděl.

Další část tohoto čísla věnujeme školství a tipům ředitelů škol, jak učít děti v domácím prostředí. V jednom z příspěvků místostarostky Zorky Brožíkové se dozvíte, jak dramaticky probíhalo uzavírání mateřských škol. Na vzniklé nepříjemnosti si navenek nikdo příliš nestěžoval a všichni to považovali za normální. Popsaný sled událostí však ukazuje, jak komplikovaný proces, koordinovaný ve večerních hodinách, to byl.

Jaro je konečně tady. Proto si jej v rámci „karanténních“ možností užijme. S koncem zimy - temného a studeného období - snad můžeme říci, že rychle zmizí i dopady „koronavirové“ krize, která tak prudce a nenadále vtrhla do našich životů. Za sebe i kolegy vám přeji krásné jaro a pevné zdraví.

■ **Martin Buršík**
1. místostarosta města

Přihlaste se do konkursu na ředitele

Z důvodu odstoupení z funkce stávajícího ředitele Základní školy Jiráskovy sady město v současné době vypisuje konkursní řízení na obsazení této pozice. Přihlášky je možné podávat do 30. dubna s tím, že předpokládaný nástup je 1. srpna 2020. Další konkursy jsou vypsané na vedoucí pracovníky tří mateřských škol, kterým končí šestileté funkční období. Jedná se o Mateřskou školu Perníková chaloupka, Mateřskou školu Pohádka a Mateřskou školu Jana Drdy. Konkursní komise bude mimo jiné posuzovat vize směřující k dalšímu rozvoji jednotlivých mateřských škol. Přihlásit se mohou jak stávající ředitelky, tak i noví zájemci. Termín podání přihlášek je do 30. dubna 2020. Blíže informace najdete na úřední desce městského úřadu.

Propadlé občanky a řidičáky platí i nadále

V době nouzového stavu vyhlášeného na území České republiky je možné se dočasně prokázat i občanskými průkazy či cestovními pasy, kterým skončila doba platnosti po 1. březnu 2020. Obdobné opatření platí také u řidičských průkazů. Osoby, jimž skončila platnost řidičského průkazu během nouzového stavu, mohou na území České republiky řídit motorové vozidlo pro příslušnou skupinu motorového vozidla. Podrobné informace najdete na webu Ministerstva vnitra mvcr.cz.

Pokyny pro klienty městského úřadu v době nouzového stavu

Komunikace s úřadem by měla probíhat prioritně telefonicky, elektronicky (e-mailem, datovou schránkou), popř. poštou. Je-li nutná osobní návštěva úřadu, vyřízení záležitosti je možné v úředních hodinách (pondělí a středa od 8.00 do 17.00, Dopravní úřad má rozšířené úřední hodiny i v úterý a čtvrtek od 8.00 do 15.00). Příjem dokumentů a jiných písemností probíhá přednostně prostřednictvím podatelny (pracoviště v ul. Tyršova 108) v úředních hodinách a dále i v úterý a čtvrtek od 8.00 do 15.00 a v pátek od 8.00 do 14.30 (mimo úřední hodiny použijte zvonek vedle vchodu do budovy). Pro úhradu plateb je upřednostňován bezhotovostní platební styk. V nutných případech lze zaplatit v pokladně Městského úřadu Příbram v úředních hodinách (platba platební kartou preferována). Poplatky za komunální odpad a za psy lze uhradit až do 30. června 2020 bez jakékoli sankce. Údaje pro bezhotovostní platbu jsou uvedeny na složenice, popř. lze tyto údaje získat na tel. č. 318 402 341, 318 402 241 nebo na e-mailu popelnice@pribram.eu. Do budovy úřadu bude vpuštěn vždy jen omezený počet klientů, kdy bude vyžadováno dodržování organizačních pokynů zaměstnanců úřadu. Je nutné dodržovat odstup mezi osobami alespoň dva metry, neshlukovat se, používat ochranné pomůcky dýchacích cest a dezinfekci rukou.

Příbram challenge se letos neuskuteční

Příbram pro tento školní rok zrušila projekt participativního rozpočtu pro střední školy nazvaný Příbram challenge. „Nevíme, do kdy budou školy uzavřené. Zároveň jsme vyhodnotili, že práce na projektu se nedá realizovat jen od stolu a po e-mailu. Z těchto důvodů jsme se přiklonili ke zrušení,“ řekl příbramský místostarosta Martin Buršík. V lednu 2020 město iniciovalo tento projekt s cílem zapojit místní středoškoláky do dialogu o budoucnosti města. Pro pilotní ročník výzvy bylo vybráno téma životní prostředí. Do Příbram challenge se přihlásily tři týmy - studenti z Gymnázia Legionářů s tématem očisty Příbramského potoka, žáci ze Střední zdravotnické školy s měřením emisí ve městě a studenti z Gymnázia pod Svatou Horou s nápadem na bike sharing.

Mírnější karanténní opatření

Vláda na svém zasedání 14. dubna projednala harmonogram postupného uvolňování podnikatelských a dalších činností. Od pondělí 20. dubna budou moct opět začít fungovat řemeslníci, autobazary a autosalóny, farmářské trhy či tréninky profesionálních sportovců na venkovních sportovištích za přesně definovaných podmínek. Rovněž se budou moct konat malé svatby či individuální konzultace a zkoušky pro studenty nejvyšších ročníků na vysokých školách. K dalšímu zmírnění by mělo - vždy v závislosti na vývoji situace v kontextu s pandemií koronaviru - docházet postupně v potřebném v časovém rozestupu. Pokud se epidemiologická situace nezhorší, v pondělí 8. června by se měly otevřít i ty největší provozovny, nákupní centra, vnitřní prostory stravovacích provozoven, divadla, zámky či sportovní akce s účastí do 50 osob. V praxi to znamená, že by se k tomuto datu mohly začít bez diváků a v omezeném režimu začít hrát i profesionální soutěže v kolektivních sportech. Aktuálně platná opatření i scénář postupného uvolňování lze najít na webu vlada.cz.

Na přechodech bez tlačítek

Mezi opatření, kterými se město snaží omezovat možnost přenosu nákazy novým typem koronaviru, patří odpojení tlačítek pro chodce na semaforech. Semafore jsou zapnuty pouze na frekventovaných a obtížně přehledných křižovatkách. Zmiňovaná tlačítka pro chodce jsou nastavena do stále zapnutého režimu, což znamená, že se jich lidé nemusí dotýkat. Stačí počkat do okamžiku, kdy se na světlech objeví zelených panáček.

Buďte ve spojení

K rychlému způsobu informování veřejnosti slouží informační systém města, který zajišťuje rozesílání SMS a e-mailových zpráv o mimořádných a krizových událostech na území města. K bezplatnému odběru se můžete registrovat na webu infoservis.pribram.eu. Dalším informačním kanálem je mobilní aplikace Příbram v mobilu, kterou si lze stáhnout v Google Play nebo App Store. Informace, které souvisejí s koronavirem, jsou nově na adrese koronavirus.pribram.eu.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

Solid

založeno 1995

Buderus

Vytápění s budoucností

PRODEJ
MONTÁŽ
SERVIS

- Tepelná čerpadla
- Plynové kotle
- Revize
- Vyřízení dotace

- POZÁRUČNÍ SERVIS
- INSTALÁČNÍ PRÁCE
- PRODEJ NA SPLÁTKY

SHOWROOM: Rožmitálská 129, Příbram VI - Březové Hory

www.solidpb.cz | **604 54 55 56**

I v hibernaci je Příbram aktivní

Prázdné ulice bez aut i lidí, většina obchodů zavřených, hřiště a školy bez dětí, zamčené úřady... To byl v posledních týdnech obraz Příbrami. Nový typ koronaviru sice omezil život města, mnoho služeb, firem a institucí však funguje i za ztížených podmínek dál a poskytuje servis občanům. A nastrovaly se také občanské, kulturní či firemní aktivity, jejichž cílem je pomáhat.

V posledních týdnech mnoho organizací i domácností šilo roušky.

Foto: Divadlo A. Dvořáka

Koronavirus zastavil běžný společenský, kulturní, ekonomický, školní a také politický život v Příbrami. Onemocnění však probudilo spodní pozitivní proudy ve společnosti a přivedlo k aktivitě velký počet lidí, kteří jsou ochotni pomáhat, tvořit a zlepšovat.

ŠIJE CELÁ PŘÍBRAM

Po vyhlášení karanténních opatření v půlce března se tématem číslo jedna staly roušky. Byly k dispozici ve velmi omezeném počtu, a to rovněž pro pracovníky v takzvané první linii. Proto se mnoho organizací, firem i domácností proměnilo v krejčovské manufaktury, jež začaly produkovat - často ve vysoké kvalitě provedení a designu - toto nedostatkové zboží.

Rychlou proměnou z kulturního stánku v krejčovskou dílnu prošlo například příbram-

ské divadlo. Roušky zde šijí od 17. března a do poloviny dubna jich vyrobili přes osm tisíc. „S šířením viru se začaly u lidí objevovat i psychické problémy. A tak jsme si řekli, že s kulturou bychom neměli přestat úplně, a v rámci možnosti mohli přispět k rozptýlení chmurných nálad,“ řekla zástupkyně ředitele Anna Čiperová. V prvním projektu s názvem Co pamatuje stará Blažková nabídlo divadlo svým příznivcům videozáznamy starších inscenací. „Diváci tuto možnost opravdu přivítali. Jejich sledovanost je vyšší, než kdybychom je odehráli na velké scéně divadla. Hned poté jsme přišli s Divadelníčkem, který je určen především dětem. Jedná se o herecké čtení Neznámkových příhod,“ informovala Anna Čiperová. Příspěvková organizace se zapojila i do projektu Vaše kino (více v jiné části tohoto vydání Kahanu).

Příspěvkové organizace však nebyly jediné, které se do výroby ochranných prostředků pustily. Zmínit lze například spolek Babíkov, jenž odložil jehlice, háčky a vlnu a vyměnil je za nůžky, špendlíky a šicí stroje. „Roušky tvoříme pro místa, kde je jich nedostatek. Možná právě vy ji máte doma, neboť i město Příbram pár našich kousků rozdalo,“ uvedla Gabriela Šejbová ze spolku Babíkov. Roušky se dostaly do nemocnic, domovů pro seniory, pečovatelských domovů nebo kojeneckého ústavu. Další organizací, která se vrhla na produkci roušek, byla Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých v Příbrami. Její vedoucí Radka Lienertová a její známí šili roušky především pro

nevidomé organizované v rámci SONS Příbram. Roušky nejen pro město Příbram šila také parta maminek a kamarádek kolem Kateřiny Volfové. Dohromady jich ušily tisíce. Šicí stroje běžely i v dalších organizacích nebo domácnostech a všichni zúčastnění si zaslouží velké díky.

V počátcích nouzového stavu nebyly roušky zdaleka jediným palčivě chybějícím zbožím. Stejně tak se nedostávalo respirátorů nebo štítů. Někteří majitelé 3D tiskáren dobrovolně poskytovali štíty z 3D tiskáren městu Příbram, nemocnici, státní i městské policii, Centru sociálních a zdravotních služeb, praktickým lékařům, věznicí, Farní charitě Příbram, školám i školkám nebo Protialkoholické záchytné stanici. Na výrobě se podílejí SPŠ a VOŠ Příbram, Gymnázium Příbram, Cowárna a dobrovolní 3D tiskaři z okolí. Distribuovány byly stovky štítů.

DO NEMOCNICE JEN V PŘÍPADĚ NUTNOSTI

Jedno z míst, kde dochází ke „koncentraci“ koronavirové nákazy, představuje příbramská nemocnice. „Pokud nemusí, tak lidé do nemocnice nejdou. Počet akutních vyšetření je však přibližně stejný. Nemocnice výrazně omezila plánovanou neakutní péči a soustředíme se na péči akutní,“ informoval ředitel nemocnice Stanislav Holobrada. Podle něj ale neubývá počet akutních stavů, jako jsou infarkty, cévní mozkové nebo náhlé břišní příhody. Stejně tak dochází k různým typům zranění, jež je třeba odborně ošetřit v nemocnici. Její ředitel se také vyjádřil k povaze současného koronavirového onemocnění: „Virová respirační onemocnění existují v lidské populaci odjakživa. Eliminace těchto nemocí se děje skrze imunitní systém každého organismu a v určitém okamžiku je imunitní vybavenost lidí vysoká a jednoznačně vítězí nad infekcí. Po čase imunitní pozornost klesá nebo dojde k mutaci viru, a proto imunita na nějaký čas prohrává. V tomto nekonečném souboji někdy pomohou virostatika, více však vakcinace.“ Srovnání s běžnou chřipkou, která je rovněž virové povahy a nebývá provázena drastickými karanténními opatřeními, podle něj pokulhává. „Problémem nového koronaviru je jeho virulence. Pokud ji spojíme s dnešní globalizací, pak je problém na světě velice rychle.“ Nemocnice ve spolupráci se záchrannou službou zajišťuje testování v domácím prostředí, v odběrovém centru v areálu nemocnice nebo u hospitalizovaných pacientů. Testování se poskytuje pouze na vyžádání praktického lékaře. Stanislav Holobrada zdůraznil, že devět z deseti lidí nakažených koronavirem má průběh onemocnění bez příznaků nebo s lehkými symptomy. I když i v Příbrami zemřel starší člověk s koronavirem, jeho úmrtí lze připisat i jiným zdravotním problémům.

Tíže koronavirové pandemie významně dopadá také na středočeské záchranáře. V dru-

Po vyhlášení karanténních opatření v půlce března se tématem číslo jedna staly roušky.

hé polovině března navíc čelili personálnímu oslabení, kdy 12 záchranářů a samotný ředitel Zdravotnické záchranné služby Jiří Knor museli do karantény. Šlo o preventivní opatření poté, co bylo zjištěno, že přišli do kontaktu s nakaženým zaměstnancem jedné z pražských nemocnic, jenž zároveň pracuje pro ZSS. Po otestování na možnou nákazu covid-19 se ukázalo, že podezření bylo liché.

POMOC PŘEDEVŠÍM PRO SENIORY

K těm, kteří pomáhají od začátku koronavirové epidemie, se připojila samotná radnice. Vedle jiných aktivit zorganizovala například veřejnou sbírku. „Mnoho lidí se na nás obracelo s tím, že by chtěli pomoci i finančně. Z tohoto důvodu město vyhlásilo sbírku určenou na pomoc osobám zasaženým situací spojenou s koronavirem a subjektům, které těmto osobám podporu poskytují“, vysvětlil příbramský místostarosta Martin Buršík. Veřejná a Středočeským krajem osvědčená sbírka byla otevřena 2. dubna a platí po dobu neurčitou. Transparentní účet 90018-521689309/0800 je veden u České spořitelny. Město zřídilo také bezplatnou linku psychologické pomoci pro občany (tel. 800 162 354), u kterých vývoj současné situace vzbuzuje nadměrné obavy a chtějí se s někým poradit. „Tři dny v týdnu je zde k dispozici paní psycholožka, která lidem radí, jak zvládat úzkostné stavy“, vysvětlil příbramský starosta Jan Konvalinka. Příbram zřídila také webovou subdoménu koronavirus.pribram.eu, na které lze najít potřebné informace v ucelené podobě. Z počátku karantény prakticky denní zpravodajství na e-mail registrovaných přicházelo také z Infoservisu města Příbram. Ve zvlášť závažných případech byly zasílány zprávy na mobily.

Kultura je oblast, která dostává těžce na frak, a mnohé projekty se ekonomicky dostaly na buben.

”

Ihned po vypuknutí epidemie a přijetí karanténních opatření se začaly objevovat nabídky pomoci ze strany dobrovolníků. Byly spontánní a spíše neoficiální - v sousedství, díky místním hasičům nebo osadním výborům. „Profesionálně“ bylo připraveno například Dobrovolnické centrum organizace ADRA Příbram, která ve městě rozvíjí aktivity na bázi dobrovolnictví i mimo krizové situace. ADRA se zaměřila na seniory patřící mezi nejohroženější skupiny, ale také na zaměstnance maloobchodních řetězců, kteří potřebují hlí-

Strážníci mimo jiné hlavně sledují, zda lidé nosí ochrany úst a nosu.

Foto: MP

dání dětí v čase, kdy prodávají nebo doplňují regály. Podle vedoucí příbramského centra Anny Simakové se nejvíce žádosti vztahovalo k zařízení nákupů, vyzvednutí léků či venčení psů. Krátce nato začala ADRA spolupracovat s městem Příbram na provozu takzvané Zelené linky pomoci (800 555 600, 800 444 401). Na tu mohou volat lidé žádající o pomoc. Město přijímá jednotlivé telefonáty a třídí žádosti na ty, jež je schopno zajistit z vlastních zdrojů, a na ty, které postupuje dobrovolnickému centru. Zahájení této činnosti předcházela schůzka s vedením města, kdy byla dohodnuta vzájemná spolupráce.

Svou činnost zastavil příbramský Senior Point, jehož akce jsou seniory hojně navštěvované. Všechny akce, které byly naplánované na březen a duben, byly zrušeny, a to včetně placených (kino, ples seniorů atd.). „V současné době, kdy jsou seniory doma, se na nás nejčastěji obraceli s dotazy k vrácení vstupenek za zrušené akce nebo k náhradě za pravidelné kurzy. Přibylo i dotazů ohledně zajištění nákupů či sehnání roušek“, informovala vedoucí místní pobočky Věra Černá. Akcí Senior Pointu se měsíčně účastní přibližně tisícovka seniorů. Populární jsou tréninky paměti, výuka angličtiny a cvičení pro ženy a muže. K oblíbeným programům patří vycházky do okolí města, přednášky a výlety do Prahy. „Už nyní připravujeme plán na další měsíce“, dodala Věra Černá. I Senior Point se zapojil do šíření roušek. Lektorka kurzu Textilní techniky Alena Marešová šila s účastnicemi kurzu roušky pro pečovatelky z Charity Starý Knín, sestry ve Vinohradské nemocnici nebo domovy pro seniory. Šily pro všechny civilní občany, kteří

je požádali, a dále pak pro polikliniky, domovy seniorů a jejich pečovatelky a pečovatelky charity, zdravotní sestry, masérky či sanatoria. Absolventky kurzu si mezi sebou vyměňovaly stříhy, zkušenosti a dovednosti.

Do speciálního režimu musela přejít také Charita Příbram, která lidem pomáhá a je s nimi v úzkém kontaktu často v domácím prostředí. Tato organizace patřila mezi největší příjemce šitých roušek. „V prvé řadě jsme všechny naše zdravotní sestry a pečovatelky vybavili ochrannými prostředky - rukavicemi, dezinfekcí a rouškami. Chtěl bych moc poděkovat všem, kteří nám dobrovolně roušky ušili a pomohli překlenout jejich nedostatek“, řekl ředitel organizace Jiří Kala. Charita se snaží omezit setkávání zaměstnanců na pracovišti, každá služba má svoje oddělené zázemí a nezbytnou administrativu řeší v maximální míře z domova. I během karantény charita poskytuje domácí zdravotní péči, pečovatelskou službu a sociální poradenství. „Zdravotní sestry a pečovatelky jezdí denně do domácností tak, aby nikdo nezůstal bez pomoci. Sociální pracovníci ze služby pro rodiny a denního stacionáře jsou k dispozici na mobilním telefonu a snaží se pomoci alespoň na dálku“, uvedl Jiří Kala. Na průběhu poskytování služeb se Charita denně domlouvá s rodinami klientů a jejich ošetřujícími lékaři tak, aby s minimálním rizikem zajistila potřebnou péči.

SPORTOVIŠTĚ BEZ SPORTOVCŮ, ZATO PO ÚDRŽBĚ A DEZINFEKCI

Činnost musela ukončit všechna příbramská sportoviště v rámci Sportovních zařízení města Příbram. Po uzavření středisek pro veřejnost

Sportovní zařízení města Příbram šetří energie, a tak vypustila bazén a rozmrazila ledy.

Foto: SZM

byl proveden úklid a sanitace zařízení. „Z ekonomických důvodů byl kromě dětského bazénu a vířivek vypuštěn také velký bazén, rozpustili jsme obě ledové plochy a šetríme energiemi,“ sdělil ředitel Jan Slaba. V souvislosti s možným šířením nákazy byl omezen počet zaměstnanců chodících do práce. Kdo může, pracuje z domova. „Volný čas jsme strávili hlavně přípravou na dobu, kdy budeme mocí znovu otevřít. Zajistili jsme dostatek dezinfekce a ochranných pomůcek, a to jak pro zaměstnance, tak pro návštěvníky. Na střediscích jsme rozmístili pumpičky s dezinfekcí a byl zpracován speciální úklidový plán,“ dodal Jan Slaba. Na konci druhého dubnového týdne se otevřelo hřiště na Svaté Hoře, ostatní zůstala ještě zavřená. „Nepřítomnosti návštěvníků se snažíme využít k údržbě zařízení a opravám, zaměstnanci se střídají a dělají, co je potřeba. Udržujeme prostory a vyčkáváme na znovuotevření,“ doplnil ředitel SZM. Vzhledem k aktuálnímu uzavření aquaparku byla prodloužena platnost všech zakoupených perma-

nentek do konce roku 2020. Zákazníci se tak nemusejí bát propadnutí kreditu.

Technické služby města Příbrami zahrnují několik oblastí. Spravují např. dětská hřiště, sběrný dvůr, kompostárnu nebo hřbitovy. Nejdříve bylo zavřeno vše. Na začátku dubna se částečně otevřely hřbitovy a kompostárna. Po celou dobu karantény plně fungoval psí útulek, jehož obsluha komunikovala s občany „přes plot“. Od 14. dubna je otevřen v bezpečnostním režimu i sběrný dvůr a začíná svoz bioodpadu z hnědých nádob (út a čt). Pozitivní čistění města s dopravními omezeními bylo minimalizováno, aby lidé nemuseli přeparkovávat své vozy. Zástupce ředitele TS Libor Michvocík uvedl: „Veškeré vyřizování agendy pro občany probíhá telefonicky nebo pomocí e-mailu. Minimalizovali jsme také možné kontakty zaměstnanců. Většina z nich chodí do práce přímo z domova a úkoly upřesňujeme telefonicky.“ Po celou dobu karantény funguje

vyvážení popelnic, tříděného odpadu a odpadkových košů. I pracovníci TS používají podomácku šité roušky, mnoho z nich vyrobila ekonomka této příspěvkové organizace. TS vyzývají, aby před vyhozením do popelnice lidé (bez nákazy) balili použité roušky do igelitového sáčku.

ŽIVÁ KULTURA ZATÍM JEN V OBÝVÁKU

Kultura je další oblast, která dostává těžce na frak, a mnohé projekty se ekonomicky dostaly na buben. „Kultura, umělci, kapely a promotéři přijali všechna opatření - nehrají a nevystupují. Stejně tak MKC Příbram pozastavilo plánování i realizaci chystaných eventů,“ řekl vedoucí příbramského kulturního centra Vlastimil Ševr. Prostory MKC fungovaly v omezeném režimu stejně tak jako zaměstnanci. „Ze dne na den se ze mne stal vedoucí Zelených linek města. Na věcech se snažím najít pozitivum, takže jsem rád, že jsem osobně poznal většinu zaměstnanců Městského úřadu, kteří pomohli s obsluhou zelených linek,“ uvedl Vlastimil Ševr. MKC přetavilo v realitu nápad zvukaře Vladimíra Motyky, totiž Živák do obývacího. Uskutečnilo se již několik vystoupení rozmanitých žánrů, která mohli lidé sledovat (a u některých se i „proskočit“) před domácí obrazovkou. Pokračovat se bude také v květnu. MKC pracuje i na programu Junior klubu, který nyní už neblokuje ani tak stavební nedostatky, jako tomu bylo v uplynulých letech, nýbrž čelí koronavirové „blokádě“. „Pokud jde o větší akce, začneme asi až po školních prázdninách, kdy by se 26. září v letním kině měl konat koncert MIG 21,“ dodal Vlastimil Ševr. V MKC probírají také možnosti art parkingu (cosi jako autokino) nebo vystoupení hudebníků pod okny domovů pro seniory a podobných zařízení.

Další významnou kulturní institucí, která přišla o své návštěvníky, je Knihovna Jana Drdy. „Uvědomujeme si, jak je toto opatření nepřijemné pro studenty a čtenáře, pro něž je chvíle s knihou součástí životního stylu,“ řekla Katka Nolčová z příbramské knihovny a dodala: „Již přečtené knihy je možné vracet pouze do biblioboxů. Vracené knihy jdou do karantény, a poté zpět na police. Upomínek se čtenáři bát nemusí. Výpůjční doba všech knih je automa-

Ihned po vypuknutí epidemie a přijetí karanténních opatření se začaly objevovat nabídky pomoci ze strany dobrovolníků.

Na konci března i v Příbrami začalo fungovat odběrové centrum. Na odběry v odběrovém centru mohou být pacienti odesláni pouze praktickými lékaři okresu Příbram.

Foto: ONP

Z jedné z mnoha schůzek krizového štábu v Příbrami.

Foto: Eva Švehlová

tický prodlužována, dokud knihovna neotevře.“ V době přerušení provozu mohou čtenáři číst zdarma e-knihy. Stačí mít čtenářské konto (průkazku do knihovny) se stejným e-mailem, pod kterým si založíte účet na webu palmknihy.cz nebo pro knihy naučné u Flexibooks. „Další možnosti stahování celých textů knih je na portálu knihovny.cz, kde najdete i rozcestník e-zdrojů #Knihovnyprotiviru,“ doplnila Katka Nolčová. Příbramská knihovna je další z institucí, která se s velkou vervou zapojila do šití ochranných roušek.

V kontaktu s příznivci zůstává také Hornické muzeum Příbram. Na facebookové stránce instituce jsou průběžně zveřejňovány zajímavosti od odborných pracovníků muzea - geologů, archeologů, historiků, etnografů, zoologů, botaniků a dalších. Zájemci o historii a přírodovědné realie Příbramska mohou ze svých domovů nahlédnout do činnosti odborníků zábavnou formou, a obohatit se tak o řadu poznatků, které by za jiných okolností mohli načerpat při prohlídce. Muzeum na svém webu zveřejnilo také několik odkazů na pořady, které se týkají Příbrami (Příbramské stříbro, 800 let města Příbram apod.). Galerie Františka Drtíkova rozjela například pilotní online workshop virtuální reality. Ředitel galerie Jan Freiberg vysvětlil: „Mnohé galerie v době koronaviru kopírují svá díla ze sbírek do virtuálních výstav. My ale vytváříme něco naprosto nového. Spolu s digitálním architektem Vojtěchem Radou a pedagožkami Lenkou Šenkovou a Petrou Peštovou a dětmi z Příbrami tvůrčí vzniknou originální malá díla ve virtuální realitě a designová herna.“ Děti tvoří malé modely a Vojtěch Rada je transformuje do digitálního prostředí. Pohybují se v něm mezi reálnými předměty a prostory a mezi jejich digitální mutací. „Děti mohou pochopit, že digitální prostor je nezměrný, platí v něm jiná pravidla, dá se libovolně množit, natahovat atd. Workshop je online, vedeme mezi sebou diskuse ve videokonferenci v deseti lidech, učíme se komunikovat, hledáme řešení. Musíme pružně reagovat, spolupracovat,“ řekl Jan Freiberg. Výsledkem bude skutečná

designová stavba v galerii na virtuální realitu a digitální prostředí, které ji bude kopírovat. Budou to estetické herní prvky na pomezí reálného a digitálního. „Tedy prostředí, které naše společnost postupně bude obývat, nejen kvůli momentální epidemii. Navíc vytvoříme několik didaktických postupů, které bychom rádi dále rozvíjeli v dalších kurzech,“ dodal ředitel galerie.

Významným kulturním, a především duchovním místem v Příbrami je Svatá Hora. Několikrát denně probíhají přímé přenosy mší svatých ze svatohorské baziliky. Zhlédnout je můžete na oficiálních stránkách Svaté Hory svata-hora.cz nebo i v nově vyvinuté aplikaci pro mobilní telefony. „Také jsme spustili další vysílací proud na twitch.tv/svatahora,“ zmínil svatohorský mluvčí Jan Traxler a dodal: „Internetové vysílání ze Svaté Hory přinášíme již 15 let a velmi nás těší zájem o toto vysílání. Přes internetovou televizi je s námi vždy spojeno asi 2000 věřících a diváků.“ Většinu dění se Svatohorští nadále pokoušejí soustředit do online prostředí. Specifické byly i velikonoční svátky, které jsou pro křesťany nejvýznamnější událostí roku. Mše i další části velikonočního programu probíhaly bez přítomnosti věřících.

Zcela nová situace nastala v příbramském školství, a to na všech úrovních - od mateřinek až po vysoké školy. Učitelé, žáci, studenti i rodiče se museli velmi rychle přeorientovat na formu distančního studia. „Dovedu si představit, jaká práce v oblasti výuky nastala, ale hlavně mě těší, jak se s tím všichni vypořádali,“ pochválila místostarostka Zorka Brožíková. Školství a tipům pro žáky a rodiče v oblasti domácí výuky se věnujeme v jiné části tohoto Kahanu.

POLICISTÉ DOHLÍŽEJÍ NA DODRŽOVÁNÍ VLÁDNÍHO NAŘÍZENÍ

Do zvláštního režimu přešla státní policie. Příbramská policejní mluvčí Monika Schindlová uvedla: „Nařízení vlády se týká všech občanů v ČR, tedy i všech profesí, nevyjímaje složky Integrovaného záchranného systému. Vláda nařídila minimalizaci sociálních kontaktů, proto i Policie

ČR pracuje v tomto režimu, aby snížila rizika nákazy novým koronavirem, a zachovala přitom výkon služby.“ Policisté jsou z těchto důvodů rozděleni do dvou skupin, které se střídají a zajišťují chod činností Policie ČR. Jedná se o stanovisko, které vydal policejní prezident „dovnitř“ policie s tím, že policisté či občanskí zaměstnanci, u nichž není přítomnost bezpodmínečně nutná, pracují z domova. „Doporučení se týká také minimalizace kontaktů příslušníků policie s občany v jinak obvyklé činnosti, jako jsou např. silniční kontroly,“ vysvětlila Monika Schindlová. Policisté vykonávají službu s ochrannými prostředky jako roušky nebo rukavice. Podle mluvčí policisté nedělají „hony“ na lidi: „Pokud někdo nemá nasazenou roušku, nebo ji nemá vůbec, jsou na místě určité domluvy a zdůraznění potřebnosti dodržování těchto přechodných doporučení vůči nám všem.“ Jestliže lidé neuposlechnou doporučení zakrývat si obličej a nos nebo se shlukují ve větším počtu, předávají přestupky k řešení příslušnému správnímu orgánu.

Příbramská městská policie posílila víkendové směny a prodloužila pracovní dobu. V době vyhlášeného nouzového stavu se strážníci zaměřují především na kontrolu dodržování vládních nařízení. „K běžným výjezdům přibyla v této době řada oznámení o pohybu osob bez roušek nebo shlukování více osob na jednom místě. Při kontrole veřejného pořádku se zaměřujeme mimo jiné na kontrolu provozoven, zda jsou dodržována nařízení vlády ČR, a kontrolu prázdných objektů. Činnost strážníků-okrskářů cílí nejvíce na práci s osobami bez přístřeší,“ řekla velitelka MP Jaroslava Vodičková.

Městské lesy Příbram donedávna zápolily především s kůrovcem. Nyní se k tomu přidal další malý nepřítel, jen ještě o několik řádů menší. „Pracovníci jsou vybaveni dezinfekčními prostředky a ochranou úst a nosu. Byli poučeni o zásadách, jak snížit riziko nákazy koronavirem,“ sdělil jednatel městské společnosti František Chytka. Výhodou této organizace je, že nezaměstnává tolik pracovníků, a tak nedochází ke shromažďování lidí - a to ani v kanceláři ani v lese. „Městské lesy se nacházejí v bezprostřední blízkosti města, a proto jsou v dnešní době hojně využívány návštěvníky pro vycházky do přírody. Podle aktuálního nařízení vlády je volný pobyt v přírodě umožněn všem,“ informoval dále František Chytka. MLS zásobují obyvatelstvo nebo firmy palivovým dřevem, na základě telefonické objednávky probíhá rozvoz bez přerušení.

VÝZVA PRO VŠECHNY

Život Příbramanů a příbramských organizací se změnil zcela zásadně a většina je poznamenána negativně. Zároveň se rozvinuly nové formy pomoci, trávení volného času nebo výuky. Lze vnímat příliv energie, kreativity, vzájemnosti, duchovní podpory i solidarity. Nelze si nejt přát, aby aspoň část z toho vydržela i v době, až město vyjde ze současné hibernace. Pro rekonstrukci ekonomického, společenského, kulturního i sportovního života to bude velmi potřeba.

■ Stanislav D. Břeň

Míra solidarity a vzájemnosti mezi lidmi mne až dojala

Už několik týdnů prověřuje koronavirová nákaza odolnost, schopnosti i charakter nás všech. „Příbramané a Češi obecně ukázali sobě i okolnímu světu, že jsou národ s vysokou vnitřní integritou, odhodláním a statečností,“ myslí si příbramský starosta Jan Konvalinka.

Po vypuknutí pandemie mne lidé v Příbrami velmi mile překvapili.

Foto: Eva Švehlová

V POSLEDNÍCH TÝDNECH VŠICHNI SLEDUJEME DĚNÍ KOLEM KORONAVIRU. ROZHOVOR PŘIPRAVUJEME NA ZAČÁTKU DUBNA. KOLIK JE NAKAŽENÝCH V PŘÍBRAMI A NA PŘÍBRAMSKU?

K 14. dubnu bylo ve městě 18 nakažených. To číslo roste o jeden až dva případy denně. Lze očekávat, že se v nejbližších dnech počet prokázaných nálezů nezastaví a dále poroste. V rámci okresu máme k 14. dubnu 41 potvrzených nálezů a v rámci kraje to je 761. Docela by mne zajímalo, jak moc jiná ta čísla budou v okamžiku, kdy se toto vydání Kahanu dostane ke čtenářům. A samozřejmě i číslo skutečné promořenosti příbramské populace.

Pocit bezpečí je subjektivní. Známe seniory, kteří neopustí svůj byt. Pak jsou tu jiní, kteří brázdí přeplněné uličky supermarketů a nebezpečí si nepřipouštějí.

”

KARANTÉNA TRVÁ JIŽ NĚKOLIK TÝDNŮ. LZE TEDY ČÁSTEČNĚ HODNOTIT, NAKOLIK BYLY STÁT, KRAJE I MĚSTO PŘIPRAVENY NA PODOBNOU SITUACI. JAKÝ JE VÁŠ NÁZOR?

Pandemie je něco, na co se bez předchozí zkušenosti jen těžko připravíte. V začátku nedokážete rozklíčovat všechny proměnné, hledáte, tápete, ptáte se. Odpovědi přicházejí buď neúplně, nebo posléze změněné. Leckdy se odpovědi nedočkáte vůbec. Tak to bylo ještě na konci března, kdy nám Krajská hygienická stanice nechtěla poskytovat počty pozitivních osob na území města. Nebyla to zlá vůle KHS, prostě bylo takové nařízení. Teď už je situace jiná. O nakažených víme. Bohužel stále ne s identifikací bydliště. Oficiální cestou se tak dozvíme, kolik je nakažených, a neoficiálními kanály zjistíme, o koho se jedná a jaká jsou rizika dalšího přenosu.

Na státní úrovni je situace zvládnutá. I přes nějaké chyby a nedorozumění hlavně v souvislosti s ochrannými pomůckami lze považovat krizový management na úrovni státu za funkční. Obzvláště kladně hodnotím odbornost členů krizového štábu a to, že nechávají promlouvat osoby nejpovolanější - epidemiology.

Opatření, která vláda postupně přijímala, se zdají jako účinná. Vývoj počtu nakažených u nás nekopíroval křivky z jiných států zejména západní Evropy. Radikální a včasná omezení měla za následek výrazné zpomalení růstu počtu nemocných, což bylo nezbytné zejména z důvodu kapacit našeho zdravotnictví. Sle-

V budoucnu, až se z dnešní doby stane jen vzpomínka, budeme zkušenější, odolnější, a hlavně více sjednocení.

”

dujeme-li obrázky a zprávy například z Itálie a dozvídáme-li se o tom, jaké krizi tamní zdravotnictví je, jak chybějí lůžka pro nemocné, pro lidi po úrazech, pro lidi s jinými chorobami než covid-19, je pro nás alespoň částečnou útěchou to, že držíme nákazu v mantinelech toho, co naše nemocnice dokáží zvládnout.

NAKOLIK BYLI PŘIPRAVENI SAMOTNÍ OBČANÉ? Z VLASTNÍHO POZOROVÁNÍ BYCH ŘEKL, ŽE MNOHO Z NICH TĚMĚŘ PŘÍKLADNĚ – ZAČALY SE ŠÍT ROUŠKY, POMÁHAT STARÝM LIDEM, VĚTŠINA LIDÍ DODRŽUJE NAŘÍZENÍ...

Lidé v Příbrami mne rozhodně mile překvapili. Situaci přijali takovou, jaká je, a zařídili se po svém. Jako v celé republice se i u nás rozjely mnohdy zaprášené a zatuhlé šicí stroje v domácnostech i podnicích a započala výroba ochranných pomůček - roušek. Famózně se k šití roušek postavily i naše příspěvkové organizace - hlavně divadlo, Centrum sociálních a zdravotních služeb, knihovna a další včetně některých škol.

Bezvadně se rozjelo dobrovolnictví ve spolupráci města s nadací Adra. Za celou dobu se přihlásily desítky dobrovolníků, kteří poskytovali nezištnou pomoc. Firmy a podnikatelé

S nákupy pomáhají i dobrovolníci z Adry. Foto: Adra

nabízeli materiál, prostory či zaměstnance k dispozici. Uprímně, často jsem byl dojatý tím, jaká míra solidarity a vzájemnosti mezi lidmi je. Často jsem byl vůči současné společnosti skeptický a považoval jsem ji za výrazně konzumní a sobeckou, tohle mne však zásadním způsobem vyvedlo z omylu. Příbramané a Češi obecně ukázali sobě i okolnímu světu, že jsou národ s vysokou vnitřní integritou, odhodláním a statečností.

RADA MĚSTA SE SCHÁZÍ OBVYKLE JEDNOU ZA DVA TÝDNY. V POSLEDNÍ DOBĚ JE TO NĚKOLIKRÁT ZA TÝDEN. ČÍM SE RADNÍ V TĚCHTO DNECH ZABÝVAJÍ A JAK HEKTICKÉ JE VEDENÍ MĚSTA?

Hektické je možná nepřesné slovo. Spíše náročné a zodpovědné. Od prvního okamžiku se veškeré řídicí mechanismy soustředily na zvládnutí mimořádné situace. Byl aktivován krizový štáb a postupně se začaly koordinovat jednotlivé jeho složky. Bezpečnostní situace byla vyhodnocována a přijímali jsme jedno opatření za druhým. Jsem přesvědčený o tom, že jsme úvodní fázi nouzového stavu zvládli dobře.

S tím, jak se situace vyvíjí, přicházejí pochopitelně otázky související s dopadem koronavirové pandemie na ekonomiku města a způsobem, jak budeme dál fungovat. Přijali jsme dílčí opatření, která mají za cíl snížit dopad nouzového stavu jak na ekonomiku městskou, tak na příbramské podnikatele. Rada města mimo jiné schválila snížení nájmu a záloh na 50 %, a to na dobu tří měsíců pro podnikatele, kteří byli prokazatelně nouzovým stavem zasaženi a mají provozovny v nebytových prostorách města. V dalších týdnech nás čeká nové modelování rozpočtu, snižování nákladů a úspory všude tam, kde to bude možné.

JE V PŘÍBRAMI UŽ VYŘEŠEN NEDOSTATEK OCHRANNÝCH POMŮČEK ALESPŮŠ PRO ZDRAVOTNÍKY, HASIČE ČI POLICISTY?

Oproti počátečnímu zoufalému stavu je to teď daleko lepší. Pomůčkami se postupně všichni zásobili. I zde zafungovala velká míra solidarity mezi jednotlivými složkami. Zmíním například Věznicí Příbram, která nám i jiným složkám dodala stovky precizně ušitých roušek. Hasiči, záchranáři, městští i státní policisté naprosto bezchybně a s maximální vstřícností spolupracovali, podporovali se nejen v rovině běžné kooperace, ale i právě v oblasti poskytování ochranných prostředků.

FUNGUJE PODLE VAŠICH INFORMACÍ ZÁSBOVÁNÍ OBCHODŮ?

Samozřejmě že funguje, obchody jsou plné zboží. Čas od času je nějaký artikl dočasně vyprodán - zpočátku to byla třeba mouka, droždí nebo čistící prostředky, nicméně vše bylo postupně dodáno. Lidé nakupují běžným způsobem. Dokonce si myslím, že nakupují trochu více než obvykle. Přece jen trošičku pracuje psychika a strach lidí, kteří se zásobují více než jindy. V souvislosti s obchody je nutno vyzdvihnout práci zaměstnanců - prodavačů a prodavaček a také pracovníků logistiky a přepravy zboží. Bez nich by obchody nefungovaly, nebyly by zásobené.

I KDYŽ VLÁDA ZVOLILA PLOŠNÁ OPATŘENÍ, NEJZRANITELNĚJŠÍ JSOU SENIOŘI A NEMOCNÍ LIDÉ. MĚSTO PROVOZUJE DOME S PEČOVATELSKOU SLUŽBOU A DALŠÍ TISÍCE SENIORŮ ŽIJÍ VE SVÝCH BYTECH. MOHOU SE V SOUČASNOSTI CÍTIT V BEZPEČÍ?

Pocit bezpečí je vskutku subjektivní věc. Známé seniory, kteří jsou vystrašení natolik, že neopustí svůj byt a neopovázají se otevřít ani pošťákovi. Pak jsou tu jiní, kteří s napul staženou rouškou brázdí přeplněné uličky supermarketů a nebezpečí si nepřipouštějí. Oba extrémy jsou špatné, ten první o trochu méně.

Pro seniory jsme udělali maximum. Město ve spolupráci s nadací Adra zřídilo krizové linky pomoci, kam mohli lidé, nejen seniory, volat a požádat o pomoc. Dobrovolníci pak chodili lidem na nákup, na poštu, zařizovali pro ně běžné úkony. Až domů byly seniorům rozvázeny šité roušky. Centrum sociálních a zdravotních služeb poskytovalo pomoc a podporu i seniorům, kteří nejsou jeho klienty. Vše s cílem maximálně ochránit tuto zranitelnou skupinu obyvatel.

Zelené linky byly v permanenci. Foto: Eva Švehlová

MOHOU PŘÍBRAMŠTÍ SENIOŘI NĚKDE ZÍSKAT STRUČNÉ INFORMACE O SOUČASNÉ SITUACI TAK, ABY NEMUSELI PROCHÁZET MNOHO ČLÁNKŮ NEBO STRÁNEK NA MĚSTSKÉM WEBU? A KDE SE MOHOU INFORMOVAT, POKUD NEMAJÍ PŘÍSTUP K WEBU?

Informace se snažíme distribuovat i do tištěných periodik a do lokální televize. Proběhla i letáková kampaň. A zásadní informace posíláme také přes SMS zprávy. Spoléháme také trochu na fungování přenosu informací v rodinách, kdy ti mladší členové mající schopnost a možnost získat informace na webu předají je svým blízkým. Nově funguje také web koronavirus.pribram.eu.

MĚSTO SPUSTILO ZELENOU LINKU, NA KTEROU SE MOHOU HLÁSIT DOBROVOLNÍCI, ALE TAKÉ LIDÉ, KTERÍ POTŘEBUJÍ NĚJAKOU POMOC. JAKÉ NABÍDKY A POPTÁVKY POMOCI EVIDUJETE NEJČASTĚJI?

Pomocí se zpravidla rozumí zajištění nákupu či běžných pochůzek. Evidujeme stovky žádostí o roušky. Slušně využívaná je i linka psychologické pomoci, kam lidé volají se svými starostmi a problémy. Dobrovolníků se za celou dobu trvání nouzového stavu přihlásilo několik desítek. Nejčastěji nabízejí pomoc právě s nákupy nebo s výrobou či distribucí roušek. Všichni dobrovolníci jsou úžasní lidé, kterých si velmi vážím. Jsou obětaví, stateční a nezištní.

MĚSTO SVÝM OBČANŮM ODPUSTILO NĚKTERÉ POPLATKY – NAPŘÍKLAD ZA PARKOVÁNÍ NEBO PLATBY V MHD. PRODLOUŽENA JE ROVNĚŽ SPLATNOST POPLATKŮ ZA POPELNICE NEBO ZA PSY. NEJSPÍŠE SE SNÍŽÍ PŘÍJEM FINANČÍ A DOTACÍ OD STÁTU. MÁTE HRUBÝ ODHAD, JAKÝ JE A BUDE VÝPÁDEK PROSTŘEDKŮ PRO PŘÍBRAMSKÝ ROZPOČET?

Dopad na rozpočet se momentálně vyhodnocuje. Domnívám se, že se bavíme o vyšších desítkách až jednotkách stovek milionů korun. Příjmy letošního roku měly činit více než 880 milionů korun. Toto číslo je nyní zcela mimo realitu. Rápidně klesnou příjmy daňové, zároveň stoupnou některé náklady - například budeme nuceni sanovat ztráty příspěvkovým organizacím. Platby za parkování či za MHD jsou příjmy nedaňovými. Jejich výpadek sice pocítíme, nicméně nebude tak velký. Zrušení placeného parkování a dočasné zavedení MHD zdarma mělo zásadní vliv na zvládnutí složitých okamžiků v počátcích nouzového stavu.

BUDE NIŽŠÍ PŘÍJEM ZNAMENAT POZASTAVENÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ?

Nejspíše ano. U jednotlivých investičních akcí revidujeme jejich nezbytnost a možnost odložení na pozdější dobu. Nebudeme ale pozastavovat klíčové investice do infrastruktury města, jako jsou opravy silnic či budování parkovišť nebo opravy vodo hospodářské sítě.

KDY PODLE VÁS SKONČÍ SOUČASNÁ SITUACE A JAKÝ DOPAD BUDE MÍT NA FUNGOVÁNÍ MĚSTA V NÁSLEDUJÍCÍCH MĚSÍCÍCH A LETECH?

Odpovídám 14. dubna a nevím, kam se situace vyvine do doby, než Kahan dorazí k rukám čtenářů. Můj odhad je takový, že se náš život začne vracet do normálu v druhé polovině května a v průběhu června. Dopředu říkám, že se město Příbram bude minimálně do prázdnin chovat velice opatrně s cílem o co největší ochranu obyvatel před šířením či návratem nákazy. Ještě v březnu jsme rozhodli o tom, že nebudeme pořádat žádné hromadné akce minimálně do konce června. V létě a po něm bude dostatek příležitostí všechno dohnat.

Co přinesou další měsíce a roky? Proběhne proces stabilizace. Přehodnotíme způsob hospodaření města a přejdeme z doby tučné do doby plnoštíhlé. To také znamená, že se budeme snažit udržet výdaje na opravy a investice na co nejvyšší úrovni a udržet město živé a aktivní. Budeme více myslet na rezervy pro případ nouze. Zajisté upravíme i postupy a mechanismy krizového řízení. Budeme vycházet z naprosto neocenitelných zkušeností, které nám koronavirus dopřál. Život jde dál. V budoucnu, až se z dnešní doby stane jen vzpomínka, budeme zkušenější, odolnější, a hlavně více sjednocení. Budeme vědět, že jsme společně prošli velkým problémem, který nás nepoložil na lopatky.

■ Stanislav D. Břeň

Příbram (zatím) přeje automobilům

Příbram si zadala zpracování takzvaného Generelu dopravy a parkování. Společnost Royal HaskoningDHV předala městu analytickou část v březnu tohoto roku. Generel dopravy se zabývá individuální automobilovou dopravou, veřejnou hromadnou dopravou, cyklistickou i pěší dopravou a parkováním. V následujícím článku se zaměříme na individuální způsoby dopravy.

Generel by měl pomoci s optimalizací zejména individuální automobilové dopravy.

Ilustrační foto: Stanislav D. Břeň

Hlavními cíli dopravního generelu, který si nechalo vypracovat město Příbram, jsou redukce individuální motorové dopravy a motorové dopravy jako celku náhradou za udržitelné způsoby cestování. Další snahou je snížit závislost ekonomického růstu na dopravě. Prioritou je rovněž snížit dopady z dopravy na životní prostředí díky vyšší efektivitě všech cest, úsporami a pomocí environmentálně příznivějšího dopravního systému založeného na podpoře udržitelnějších druhů dopravy, čistých vozidel a alternativních energií. Mezi další východiska patří redukce negativních dopadů dopravy na zdraví obyvatele a zpřístupnění dopravy pro všechny občany včetně osob se sníženou schopností pohybu a orientace.

V rámci přípravy generelu byly provedeny dopravní průzkumy na silnicích a křižovatkách ve městě i v blízkém okolí. Zpracovatel vycházel také ze závěrů studie ŘSD z roku 2016 nebo měření pohybů cestujících na zastávkách veřejné dopravy. Analytická část „dokumentu o dopravě“ má přinést rozbor různých režimů dopravy v Příbrami. Navazující návrhová část se pak bude zabývat konkrétními možnostmi řešení.

2,24 MILIARDY KORUN ZTRÁT VLIVEM NEHOD

Za 12 sledovaných let bylo v Příbrami evidováno 4289 nehod, z toho šest smrtelných a 82 s těžkým zraněním. Tyto nehody lze podle autorů dokumentu ocenit na téměř 2,24 miliardy korun takzvaných celospolečenských ztrát. Místem opakovaných závažných nehod jsou jak místní komunikace, tak silnice I. třídy v průjezdním úseku. Chodci a cyklisté tvoří podíl na nehodách 7 %, avšak podíl na těžkých

zraněních včetně smrti se pohybuje okolo 17-73 % všech případů.

Nehody s chodci zaviní z 81 % řidiči motorového vozidla a právě tehdy mají dvakrát větší závažnost, než když je zaviní chodec. Nehody cyklisty ve střetu s motorovými vozidly zaviní z 56 % řidiči motorového vozidla. V této souvislosti generel identifikoval několik bezpečnostních rizik: nesrozumitelná a nepřehledná stavební uspořádání; nejednoznačná organizace dopravy; špatná ochrana chodců v prostoru křižovatek a přechodů pro chodce; nedostatečná ochrana cyklistů; mírné nebo žádné zklidnění dopravy.

VE STÁVAJÍCÍM SYSTÉMU HRAJÍ AUTA PRIM

Autoři připravili SWOT analýzy všech řešených druhů dopravy (více v rámečku). Zjednodušeně řečeno jde o vypsání plusů a minusů či příležitostí a hrozeb pro konkrétní oblast. Z hlediska automobilové dopravy zmiňuje dokument několik příležitostí i hrozeb. Do první skupiny spadají následující položky: rekonstrukce silničních průtahů podle platných norem; realizace JV obchvatu města; přestavba některých křižovatek se špatnou dispozicí na okružní či jinak lépe řešené; vyznačení oblastí mimo páteřní komunikace jako dopravně zklidněné (zóny 30, obytné zóny, cyklozóny...); rozvoj příležitostí pro automobily na alternativní pohon. Mezi hlavní hrozby patří další růst automobilizace a tranzitní dopravy, zpoždění a případná nerealizace obchvatu, růst intenzit automobilové dopravy a s tím souvisejících problémů a nedostatek finančních prostředků.

V rámečku se nachází také shrnutí plusů a minusů cyklistické dopravy. Autoři generelu v části příležitostí uvádějí například budování samostatných stezek pro cyklisty stejně jako cyklistických pruhů v hlavním či přidruženém dopravním prostoru, propojení města se sousedními obcemi, rozvoj doplňkové infrastruktury a služeb pro cyklisty, financování rozvoje cyklistické dopravy z vnějších zdrojů, zřízení systému bike&ride či vyšší využívání elektrokol.

V další části se dokument věnoval pěší dopravě. Po Příbrami, zejména mezi centrem a sídlištěm, se pohybuje přibližně devět tisíc chodců za den. Dokument upozornil na některé aspekty, které ztrpčují jejich pohyb. Jde například o špatné provedení signálních pásů (mj. pro zrakově postižené) na chodnících. Problémem na některých místech je chybně řešený, nebo zcela chybějící bezbariérový průchod. Další nedostatek představuje špatný stav povrchů některých chodníků. Na mnoha místech jsou nenormované přechody či nebezpečná místa nebo chybějí chodníky či jejich propojení. Podle autorů je možné nadále posílit atraktivitu pěší dopravy, a to například vytvořením páteřní pěší trasy, jež by spojovala východní a západní část města.

V další části se generel zabýval veřejnou hromadnou dopravou a parkováním. Těmto oblastem se budeme věnovat v příštím vydání Kahanu.

■ Stanislav D. Břeň

SWOT analýza dopravy ve městě

AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA

Silné stránky

- stávající dopravní systém města preferuje automobilovou dopravu
- až na výjimky rychlá doprava po městě
- snadná dostupnost dálnice pro dálkovou dopravu
- poměrně mnoho dobře řešených malých okružních křižovatek podporujících plynulost a bezpečnost dopravy
- některé dobře řešené úseky (Plzeňská, Legionářů - kolmá stání)

Slabé stránky

- závažná dopravní nehodovost
- neodpovídající parametry silnic vyšších kategorií
- kapacitně přetížená a stavebně nevyhovující okružní křižovatka Husova x Evropská x Plzeňská
- tranzitní doprava s velkým podílem nákladní dopravy
- hlavní dopravní prostor je nejednoznačný pro pohyb cyklistů

PĚŠÍ DOPRAVA

Silné stránky

- hustá síť komunikací pro pěší
- pěší zóna
- pěší trasy v atraktivním prostředí Příbramského potoka

Slabé stránky

- velmi vysoké procento přechodů pro chodce je nenormovaných
- chybějící chodníky ve velkém množství ulic, vč. sídlištních celků
- neexistují spojitě bezbariérové trasy mezi objekty veřejných institucí
- špatný technický stav vybraných úseků chodníků
- na pěších trasách je mnoho bariér
- vysoká absence bezpečných míst pro přecházení komunikací
- velmi vysoký počet nevyřešených kolizních míst s automobilovou, příp. cyklistickou dopravou
- absence bezbariérových úprav, vodicích linií a hmatových úprav na mnoha úsecích chodníků
- trend počtu dopravních nehod s účastí chodců není v posledních letech příznivý

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Silné stránky

- dobré předpoklady pro rozvoj cyklistiky (vodní toky)
- cyklotrasa podél Litavky (Greenway Praha - Vídeň)
- atraktivní okolí města pro cykloturistiku

Slabé stránky

- v Příbrami neexistuje souvislá síť bezpečných cyklotras
- páteřní cyklistická stezka podél Příbramského potoka není dokončena
- velký počet konfliktních míst v uzlech, kde se setkávají jednotlivé dopravní módy
- není využita možnost integrace cyklistické dopravy do hlavního dopravního prostoru komunikací
- neexistuje nabídka sdílených jízdních kol
- chybí systém bike&ride u relevantních zastávek
- nedostatečná infrastruktura pro elektrokola

inzerce

REALITNÍ PORADNA:

Rapidní pokles hodnoty nemovitostí nás nečeká

Po měsíci vás opět zdravím s realitní poradnou. Březen byl turbulentní doslova ve všech životních oblastech, a tak jsem dlouho přemýšlel, jak článek pojmu. Téměř polovina dotazů v mém e-mailu se týkala cen nemovitostí a názoru na vývoj v oblasti hypoték a úrokových sazeb. Jak to tedy je?

V předešlých dnech jsme byli svědky toho, že ČNB snižovala sazby, a to dokonce dvakrát. Nejdříve o 0,5 a poté o 0,75 procentního bodu. Nyní úrok ČNB činí 1 %. Mnoho lidí včetně těch, kteří se vyjadřují v médiích, si myslí, že musí klesnout i úrokové sazby hypotečních úvěrů. Pro zájemce o hypotéku je to dobrá zpráva a spousta žadatelů očekává úroky v rozmezí 1,7–2 %. Je ale dost pravděpodobné, že takové snížení se konat nebude. Za současné situace i po jejím skončení totiž banky počítají s tím, že budou odkládat splátky úvěrů (což se již děje) či promíjet úroky. Už nyní se na to připravují. Od ČNB si půjčují „levné“ peníze, ale do ceny úvěru pro koncového zákazníka se tato skutečnost nemusí vůbec promítnout, případně jen minimálně v intervalu 0,1–0,2 %.

Jak to bude s cenami nemovitostí? V několika e-mailech jste zmiňovali, že ceny nemovitostí půjdou určitě o 30 % dolů. Všem klientům vysvětluji současnou situaci na trhu. Bavím se s nimi otevřeně a díky tomu i v současnosti prodáváme jejich byty velice rychle. **Proto si nemyslím, že ceny nemovitostí budou razantně klesat.**

Často slyším slovo krize. Záměrně jej nikdy nepoužívám, protože krizi, která nás postihla, vyvolalo něco úplně jiného, než naznačuje současný stav. Nyní se na určitou dobu zastavil život a ekonomika stagnuje. **Co však nejvíce ovlivňuje naše chování, je strach.** Obava z toho, co bude. Budu mít práci? Uplatím hypotéku? Tyto subjektivní pocity cenu nemovitostí chvilkově jistě sníží, netroufnu si říct o kolik, ale s 30 % určitě nesouhlasím. Po nějaké době se projeví, že lidé budou chtít bydlet a kupovat nemovitosti pro sebe nebo za účelem investice. V době karantény nebude na trhu více nemovitostí, lidé budou chtít i nadále bydlet anebo budou chtít ukládat peníze a tvořit si pasivní příjem. Nic z toho se zatím zkrátka nemění.

Hádejte, kde je v současné době největší nárůst bytů k pronájmu? Přímo v srdci Česka, v nejdražší lokalitě, na Praze 1. Napadne vás, že to souvisí se zmrazením cestování a stagnace krátkodobých pronájmů známých jako Airbnb. Na konci března jsem obdržel poptávku na pronájem bytu v Praze 1, který máme v nabídce pro dlouhodobý pronájem s podmínkou možnosti pronajmout byt třetí osobě. Co z toho lze vyvodit? Mě napadá, že se někdo připravuje na opětovné otevření hranic a zvýšenou poptávku po krátkodobém bydlení. Při pronájmu bytů za současné ceny se z toho stane opět velice výnosná činnost. A zase nebude dostatek bytů pro rezidenční bydlení a bude vyšší poptávka než nabídka. Debata o (ne)snižování hodnoty nemovitostí je tedy složitější.

Situace se mění každým dnem. Co platí dnes, nemusí platit zítra. Jsem rád, pokud budete chtít diskutovat o současné situaci a vlivu na realitní trh. **Jestliže chcete vědět, jaký dopad má současný trh na hodnotu vaší nemovitosti, jak můžete nemovitost prodat v co nejlepší okamžik a v co nejkratším čase a jak toho docílit, rád poradím. Nedělejte zbytečné chyby, které vás připraví o peníze.**

V dalším vydání se zaměřím na zrušení 4% daně z nabytí nemovitosti (pokud projde legislativním procesem) v kombinaci se zrušením odpočtu úroků z hypoték. Je to opravdu dobré opatření? Pošlete mi své úvahy a myšlenky.

Mgr. Milan Vančát, realitní a hypoteční makléř
607 999 479, milan.vancat@re-max.cz, www.milanvancat.cz

Koronavirus může ohrozit velké investice, menší budou pokračovat

V polovině března česká vláda vyhlásila nouzový stav v důsledku šíření nákazy novým typem koronaviru a onemocnění covid-19. Tímto a dalšími opatřeními výrazně snížila riziko šíření nákazy mezi obyvateli, ale zároveň tím zásadně omezila ekonomickou aktivitu v celé zemi. Jak se tato situace promítne do hospodaření města?

Vlivem nižší ekonomické aktivity v ČR už nyní dochází k omezenému výběru daní. Společně s očekávanou dobou trvání určité formy karanténních opatření po dobu několika měsíců vzrůstá pravděpodobnost, že se ekonomice nepodaří vrátit na předchozí normál v krátké době, nýbrž v horizontu jednoho až dvou let. To bude mít za následek poměrně výrazné snížení výběru daní a podstatné omezení příjmů měst a obcí, jež jsou na těchto daních příjmově závislé.

V následujících měsících a letech Příbram zaznamená o něco nižší příjmy z důvodu již probíhající ekonomické recese v ČR. Ekonomika našeho města je zdravá a silná a pokud zavedeme vhodná opatření, nastávající periodu úspěšně překonáme. Je nutné revidovat příjmy i výdaje, aby nedošlo k drastickému vyčerpání hotovosti. Zároveň je nezbytné, aby město zůstalo aktivní a investovalo do oprav a investic.

PŘÍJMY NIŽŠÍ O PĚTINU

Příjmy města budou nižší téměř ze všech zdrojů a mohou klesnout až na 743 milionů korun. To je o 145 milionů korun (asi -21,1 %) méně, než byl předpoklad v rozpočtu na tento

Odložení rekonstrukce aquaparku je téměř jisté.

Foto: archiv

rok. Největší pokles v absolutní hodnotě bude zaznamenán v daňových příjmech, které získáváme ze státního rozpočtu formou přerozdělení daní podle zákona - pokles o 106 milionů korun. Dále dojde k redukci až o 19 milionů korun u nedaňových příjmů a kapitálové příjmy z prodeje majetku mohou v tomto roce klesnout k nule. Pokud jde o transfery od ministerstev a Středočeského kraje na sociální, zdravotní, kulturní a sportovní služby, dosud nemáme žádnou indikaci, zda a případně o kolik by se tyto platby měly snižovat. Spíše je pravděpodobné, že všechny transfery zůstanou zachovány na původní výši, oficiální vyjádření kraje však v polovině dubna nebylo k dispozici.

Míra ekonomického rizika pro město je nyní nezanedbatelná. Nacházíme se v situaci,

kdy není jasné, jak dlouho a jakým tempem se bude nákaza covid-19 šířit. Zároveň neexistují jasné odhady a analýzy daňových příjmů státu. V této situaci navrhuje, aby příjmy a výdaje města počítaly se schodkem rozpočtu, který nepřekročí 150 milionů korun (z původně plánovaných 135 milionů korun). Je potřeba zachovat dostatečnou rezervu finančních prostředků pro další roky pro případ, kdy se ekonomická situace nebude v delším období vyvíjet pozitivně.

STOPKA I PRO AQUAPARK?

Navrhujeme zachovat výdaje města na opravy a investice alespoň na úrovni 250 milionů korun (nyní v rozpočtu 362 milionů korun). Je důležité udržet koloběh finančních toků, fungování stavebních firem, fungující ekonomiky a zaměstnanost ve městě a okolí. A to minimálně do doby, než skončí nouzový stav a bude zřejmá výše finančních a ekonomických škod jak v ČR, tak v Příbrami.

Budeme snižovat výdaje všude tam, kde to půjde a bude to smysluplné. V případě běžných výdajů chceme stanovit limity a pokusit se v těchto mantinelech udržet. Celkový schodek rozpočtu bude pod kontrolou a konečný stav hotovosti na konci roku by neměl klesnout pod 200 milionů korun. Z důvodu vysokého rizika a aktuálního nedostatku informací by měl být předložený plán revidován nejpozději na začátku července 2020.

■ Martin Buršík

1. místostarosta a ekonom města

Příjmy města budou nižší téměř ze všech zdrojů a mohou klesnout až o 145 milionů korun.

Pracovní skupina se věnuje hlavně bydlení a podnikání

Komplexní přístup a expertizu v oblasti rozvoje města by měla přinést stejnojmenná pracovní skupina starosty města. Bude řešit různé oblasti života ve městě s cílem identifikovat rozvojové příležitosti hlavně pro občany a firmy.

Rozvoj města je prioritou každé obce, Příbram není výjimkou. Vedení města chce budoucí rozvoj pojímat strategičtěji, a proto vytvořilo pracovní skupinu, která nese stejné označení jako

předmět jejího zájmu. „Úkolem města je budovat infrastrukturu ve vybraných územích tak, aby mohlo být rozvíjeno nové bydlení, průmysl, obchod, pracovní místa a turismus. K tomuto úče-

lu slouží právě skupina Rozvoj města,“ vysvětlil příbramský místostarosta Martin Buršík.

Pracovní skupina se zaměřuje na několik oblastí: rezidenční bydlení; průmysl, služby

Cesta okolo Toku k Carvance.

Foto: L. Renner

a obchod; turismus a rozvoj města z pohledu návštěvníků včetně napojení na Brdy. Ke každé této sféře zájmu je třeba přistupovat jednotlivě, ale současně hledat vzájemná propojení a dopředu mírnit případné konflikty zájmů. Martin Buršík dále uvedl: „V první řadě budeme rozvíjet ta území, na kterých město vlastní pozemky. Máme představu o tom, co a kdy se bude na těchto pozemcích stavět. Navíc nejsme na rozdíl od soukromých investorů vláčení bankami kvůli úvěrům

a s tím spojenou nepřiměřenou ziskuchtivostí. V neposlední řadě chceme zhodnocovat především městský majetek, který má tak sloužit k výstavbě a rozvoji města.“

Veškerý rozvoj má být podle vedení města v souladu s územním plánem, charakterem architektury a urbanismu v daném území a respektovat dopravní možnosti. Stejně tak je nutné přihlížet ke stavu inženýrských sítí, například u vodohospodářského majetku se zabývat napojením na čistírnu odpadních vod či kapacitami vodovodní a kanalizační sítě. V současnosti má město velkou rezidenční rozvojovou oblast, a to Fantovu louku, kde vlastní přibližně jednu čtvrtinu všech pozemků. „Máme k dispozici studii, která dobře popisuje stav, jak by toto území mohlo v budoucnu vypadat. Jedná se o možnost výstavby souboru bytových domů a rodinných domů pro více než tisíc obyvatel v klidném parkovém prostředí se spoustou zeleně a napojením na centrum města i městskou část Nová Hospoda.“

Prioritu, která se dotýká průmyslu i dopravy, představuje výstavba silnice spojující Jineckou ulici s průmyslovou zónou Balónka. Cílem je omezit nákladní dopravu na kruhovém objezdu u Dolejší Obory a současně umožnit kamionům hladký příjezd k firmám.

„Pokud jde o turismus, tak hlavní cíl spočívá ve vytvoření infrastruktury pro cyklistiku ve směru do Brd,“ popsal další plány místostarosta a dodal: „V tuto chvíli upřednostňujeme směr na Orlov, kde již máme k dispozici vyhledávací studii pro cyklotrasu, hned poté bude následovat osa přes Lazec a Kozičín.“ V těchto osadách se počítá s vybudováním nástupních míst na okraji lesa, jež by disponovala zázemím pro turisty, jako jsou odpočívadla a mapové tabule.

■ Stanislav D. Břeň

Společně pro Příbram: Vymysleli jste sedmnáct zajímavých návrhů

Do třetího ročníku participativního rozpočtu bylo přihlášeno 17 návrhů. Nápadů, které úspěšně projdou posouzením realizovatelnosti, zabývají o vaše hlasy a část peněz ze dvou milionů korun vyčleněných z městského rozpočtu.

V participativním rozpočtu se „hraje“ o veřejně prospěšné stavby, městská hřiště nebo mobiliář.

Foto: Shutterstock

Poslední březnový den byla završena první fáze projektu participativního rozpočtu, kdy měla veřejnost možnost navrhnout projekty na zlepšení prostředí či rozvoj Příbrami. Mezi návrhy je většina nováčků, ale svou šanci zkouší i několik nápadů, které se neprobojovaly mezi vítězné v minulých ročnících.

Vzhledem k situaci související s koronavirem nákazou se letošní ročník vymyká běžné situaci. Z druhé fáze posouzení realizace všech návrhů musela být vypuštěna veřejná prezen-

tace, která jinak tvoří nedílnou součást celého procesu. Posouzení proveditelnosti zajistí zástupci příslušných odborů radnice se zřetelem na formální náležitosti, soulad návrhu s pravidly pro účast v projektu, přiměřenost předpokládaných nákladů a časovou náročnost.

Posouzena bude také skutečnost, zda návrh není v rozporu s plánovanými akcemi města. V první polovině května se navrhovatelé dozvědí, zda jsou jejich projekty realizovatelné a postupují do hlasování, jež se uskuteční od

1. do 20. června. Cílem je, aby hlasovali občané, kteří v Příbrami žijí, pracují, studují nebo tráví pravidelně svůj volný čas. Stejně jako vloni budete moci vybrat ty nejlepší nápady zdarma prostřednictvím elektronické hlasovací platformy D 21 s použitím kladných a záporných hlasů.

Projekty, které procházejí posouzením realizovatelnosti, je možné si prohlédnout na webové stránce spolecne.pribram.eu:

- Spojka Novák
- Výsadba stromů za vykácené
- Parkování u domu č. p. 41 a 42
- Projekt seniorům a tělesně postiženým - správa PC servis
- Studio dílna Reflexa
- Přírodní parčík
- Vital park - osvěžující park, místo pro hry
- Revitalizace dětského hřiště v ulici Ke Kocábě
- Růžová zahrada v okolí Hořejší Obory
- Příbramské hasičské muzeum
- Zastřešení příbramského skateparku
- Odpočinková místa na cyklostezce mezi Drkolnovem a Bohutínem
- Lanová atrakce pro dětské hřiště v Žežicích
- Dětské hřiště v Lazci
- Společenský sál Strojovna Marie
- Park pod Svatou Horou
- Obnovení oddechové zóny Nová Hospoda

■ Zuzana Kučerová
Městský úřad Příbram

Příbramská Bedna má jubileum

Datum 8. března je významné nejen pro všechny ženy, ale i pro pracovníky, uživatele a všechny příznivce Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Bedna. V tento den roku 2010 otevřela Bedna své dveře všem dětem a mladým lidem, kteří v Příbrami hledají radu, pomoc, podporu či jen místo, kde mohou být sami sebou. Za 10 let fungování Bedny jejich služeb využilo více než 1620 dětí a mladých lidí.

K desátému výročí přišly přát desítky gratulantů.

Foto: Bedna

Oslava desetiletého působení Bedny v Příbrami se uskutečnila v pátek 6. března v příbramské restauraci Na Hradbách. Akce odstartovala v podvečerních hodinách v salóňku restaurace, kde přichodící hosty přivítaly hostesky welcome drinkem. Oslavu zahájil proslovem ředitel spolku Ponton Jakub Václavů a vedoucí Bedny Kamila Zelená. Ve svých proslovech shrnuli desetileté fungování Bedny, zejména vyzdvihli ukotvení této sociální služby v síti příbramských sociálních služeb.

Zaznělo také emotivní poděkování bývalým i současným pracovníkům Bedny, díky kterým služba funguje tak, jak má. Na nelehké začátky provozu Bedny zavzpomínala i její zakladatelka Kateřina Volfová a svou podporu pracovníkům vyjádřila také poslankyně Věra Kovářová.

Po proslovech následovalo promítání Bednaklipu, který natočili sami uživatelé a přiblížili v něm, proč je pro ně Bedna důležitá. V rámci klipu zazněly i gratulace od kolegů z návazných služeb. Po sfouknutí svíček na

dortu z cukrárny Upekla a občerstvení u raoutového stolu probíhal další program a tím byla Benefiční aukce na podporu provozu Bedny. Hosté si mohli vydražit například den v klubu či v terénu s pracovníkem NZDM Bedna, večeri s ředitelem spolku Ponton nebo drink s vedoucí Bedny, startovné na Příbramský půlmaraton, výrobky z příbramské Vazárny a Točírny či adrenalinový zážitek v TEPfactoru. „Jsme moc rádi, že se hosté do aukce s velkou chutí zapojili. Díky nim se podařilo vybrat více než 22 000 korun a výtěžek použijeme na provoz Bedny. Stejně velké díky patří sponzorům, kteří předměty do aukce věnovali či zprostředkovali,“ řekl Jakub Václavů. Po ukončení aukce probíhala volná zábava až do večerních hodin.

NZDM Bedna je sociální služba, určená pro děti a mládež ve věku 6-20 let, které tráví rizikově svůj volný čas, anebo jsou ohroženy sociálním znevýhodněním. V současné době klub využije v průměru 22 dětí a mladých lidí denně, v terénu se jedná v průměru o 10 lidí. Zařízení nabízí svým klientům bezplatný prostor pro trávení volného času, poradenství, podporu v obtížných situacích a možnost doučování. Bednu provozuje nezisková organizace Ponton.

■ red

Živnostníci platí nižší nájem

Příbram snížila platby živnostníkům, kteří podnikají v nebytových prostorách města. Jde o padesátiprocentní redukci nájmu v období 1. dubna až 30. června.

Během karantény musela většina příbramských obchodů a restaurací zavřít.

Foto: Eva Švehlová

Město Příbram hledá cesty, jak pomoci živnostníkům v době nouzového stavu. S platností od 1. dubna dochází k dočasnému snížení

nájemného u provozoven fungujících v městských prostorách. Toto opatření se týká podnikatelů, kteří jsou přímo zasaženi vládním

rozhodnutím a své provozovny mají v nebytových prostorách v majetku města. Příbramský místostarosta Martin Buršík uvedl: „Na mimořádném jednání rada města rozhodla o dočasném padesátiprocentním snížení nájemného a záloh na služby u živnostníků podnikajících v městských prostorách. Toto opatření bude platit po dobu tří měsíců a týká se pouze těch, kteří museli svoji činnost na základě vládního nařízení pozastavit.“

Město Příbram se snaží pomoci prozatím tímto způsobem. K úpravě nájemného v době nouzového stavu přistupuje i řada soukromých pronajímatelů.

■ Eva Švehlová

Městský úřad Příbram

Příbramské dialyzační středisko slaví 35. výročí

Dialyzační středisko Fresenius NephroCare, které sídlí v prostorách Oblastní nemocnice Příbram, si v těchto týdnech připomíná významné výročí. Pětatřicet let se zde léčí pacienti s chronickým onemocněním ledvin.

Příbramské dialyzační středisko se stará o 1800 pacientů.

Foto: Fresenius NephroCare

Dialyzační středisko Závodního ústavu národního zdraví uranového průmyslu v Příbrami bylo otevřeno v březnu roku 1985 a disponovalo čtyřmi dialyzačními lůžky a šesti dialyzačními monitory. Léčilo pacienty nejen z Příbramska, ale i z Kladna, Benešova nebo České Lípy. Jejich počet postupně narůstal

a středisko bylo v roce 1991 rozšířeno o dvě dialyzační lůžka a další navyšování kapacity proběhlo o tři roky později. V roce 1996 se uskutečnila rozsáhlejší přestavba střediska a kapacita dosáhla 12 dialyzačních lůžek. V této podobě fungovalo středisko až do července roku 2006, kdy přešlo pod společnost Frese-

nus Medical Care a zařadilo se do celosvětové sítě dialyzačních středisek NephroCare.

Příbramští pacienti, kterých je v současné době téměř devadesát, mají k dispozici moderní technologie. Zároveň mohou sledovat televizi, využít wi-fi připojení k internetu, své obtíže mohou diskutovat s psychologkou nebo sociální pracovníci, pro otázky kolem jídelníčku a pitného režimu je jim k dispozici nutriční sestra. „Součástí našeho dialyzačního střediska, kde proběhne ročně asi 13 800 dialyzačních výkonů, je i nefrologická ambulance. Ta připravuje pacienty na dialýzu nebo k transplantaci ledviny. V současnosti se zde staráme o 1800 pacientů,“ řekla Zuzana Novická, primářka dialyzačního střediska.

Fresenius Medical Care je celosvětově největším poskytovatelem produktů a služeb pro pacienty s chronickým selháním ledvin, kterým trpí přibližně 3,4 milionů lidí na celém světě. Prostřednictvím sítě téměř čtyř tisíc dialyzačních středisek v mnoha zemích poskytuje firma dialyzační léčbu přibližně 340 000 pacientům. V České republice působí od roku 1993 a v současné době zabezpečuje ve svých 25 střediscích péči o téměř 1700 pacientů v chronickém dialyzačním programu.

■ red

Děti zaměstnanců „v první linii“ chodí do školy i školky

Příbramští hasiči, zdravotníci, policisté nebo sociální pracovníci mají během výkonu své služby postaráno o děti. Ve Školní ulici fungují v omezeném provozu škola i školka.

Přerušením provozu základních a mateřských škol vyvstal problém pro ty zaměstnance, kteří v rámci krizového řízení nemohli zůstat s dětmi doma. Vláda proto 15. března vydala usnesení o přijetí krizového opatření č. 219. Místostarostka Zorka Brožíková vysvětlila: „Vláda zadala krajům určit školy nebo školská zařízení, které budou vykonávat nezbytnou péči o děti ve věku od 3 do 10 let, jejichž zákonní zástupci jsou zaměstnanci bezpečnostních sborů, obecní policie, poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů ochrany veřejného zdraví, příslušníci ozbrojených sil anebo pracovníci této určené školy.“ Středočeská hejtmanka Jaroslava Pokorná Jermanová vydala následující den roz-

hodnutí, kterým bylo určeno, že mateřská a základní škola ve Školní ulici v Příbrami budou otevřeny pro děti rodičů zmiňovaných profesí. Později vláda přidala možnost do určených škol přijímat také děti určitých poskytovatelů sociálních služeb.

„Ve spolupráci s ředitelkami těchto škol město dokázalo obě zařízení připravit k otevření od pátku 20. března, ostrý provoz byl zahájen v pondělí 23. března. Od začátku byly děti i personál zabezpečeny dostatečným množstvím roušek a dezinfekčního materiálu,“ informovala místostarostka. Počet přítomných dětí se denně měnil podle potřeb složek integrovaného záchranného sboru. Zařazených bylo 12 dětí

školního a 22 dětí předškolního věku. „Po zahájení provozu předalo město v souladu s legislativou administraci žádosti o docházku Krajskému úřadu. Je nutné vyslovit velké poděkování pedagogickým i nepedagogickým zaměstnancům obou škol za zajištění uvedené péče, bez níž by se musely složky nasazené v IZS složitě vypořádávat s obsazováním směn,“ doplnila Zorka Brožíková.

■ Stanislav D. Břeň

Žáci vyprávějí příběhy příbramských pamětníků

Příběhy našich sousedů – vzdělávací projekt společnosti Post Bellum pro žáky základních a středních škol – potřetí zamířil do příbramských lavic. Za finanční podpory města Příbram a Středočeského kraje a ve spolupráci s Hornickým muzeem Příbram se sedm žákovských týmů pod vedením svých učitelů vydalo zaznamenat příběhy pamětníků ze svého okolí.

Hana Vondrášková a tým studentů, které zajímal její životní příběh.

Foto: Post Bellum

V rámci projektu Příběhy našich sousedů se žáci příbramských škol stali na půl roku dokumentaristy, kteří mají za úkol zaznamenat na diktafon nebo kameru vyprávění pamětníků a následně jej publicisticky zpracovat. Zúčastní se workshopů Jak natočit pamětníka a Jak vyprávět příběh, navštíví archiv, digitalizují fotografie, napíší pamětníkův životopis a za pomoci zkušených redaktorů vytvoří rozhlasovou nebo video reportáž. Zpětnou vazbu k práci týmů poskytne odborná porota ve složení novinář, historik a učitel. Výsledky svého snažení potom prezentují na slavnostní závěrečné prezentaci před zraky zástupců města, škol, před pamětníky, spolužáky a rodiči.

SEDM TÝMŮ V AKCI

Do projektu se letos zapojily tyto školy: ZŠ Školní s jedním týmem, Waldorfská škola se dvěma týmy, ZŠ 28. října s jedním týmem, ZŠ Milín s jedním týmem a Gymnázium Legionářů se dvěma týmy. Natáčely pamětníky vzpomínající na heydrichiádu a konec války na Příbramsku, na překotné změny roku 1968 či na sametovou revoluci v roce 1989.

Termín závěrečné prezentace byl stanoven na 22. dubna 2020. V důsledku koronavirové pandemie a uzavření škol jsme bohužel nuceni prezentaci zrušit a najít náhradní termín, zřejmě v průběhu června nebo září 2020. Všechny týmy teď doma dokončují své scénáře k reportážím a kompletují materiál, který od pamětníků získaly. Konzultace probíhají po síti nebo telefonicky. Týmy budou muset s největší pravděpodobností oželeť i workshop a nahrávání v Českém rozhlasu. Nabízíme jim tedy možnost namluvit reportáž doma na telefon či diktafon a prostřednictvím externí spolupráce s redaktorem Českého rozhlasu svoji práci dokončit.

níků získaly. Konzultace probíhají po síti nebo telefonicky. Týmy budou muset s největší pravděpodobností oželeť i workshop a nahrávání v Českém rozhlasu. Nabízíme jim tedy možnost namluvit reportáž doma na telefon či diktafon a prostřednictvím externí spolupráce s redaktorem Českého rozhlasu svoji práci dokončit.

Ze stejného důvodu byly zrušeny i všechny exkurze, kterých se žáci měli zúčastnit, konkrétně exkurze v Archivu bezpečnostních složek v Praze a exkurze do Národního památníku hrdinů heydrichiády při pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze.

OD VÁLKY AŽ K LISTOPADU

Ve spolupráci s městem Příbram bude od června vycházet na stránkách Kahanu seriál s příběhy pamětníků zapojených v letošním roce do projektu. Těšit se můžete například na vzpomínky pětadevadesátileté Marie Turkové, která zažila heydrichiádu i osvobození Příbrami Rudou armádou, na příbramského hudebníka Petra Vašinu, na Danu Reiterovou, která pracovala v revolučním roce 1989 v Československém rozhlasu v Praze nebo na Hanu Vondráškovou, jejíž rodiče pomáhali za války parašutistům z výsadku Chalk.

Projekt propojuje seniory s mladou generací, žáci získají zkušenosti s prací publicistů, zorientují se v moderních dějinách, na které mnohdy v deváté třídě nezbývá mnoho času, a zlepší se i v takzvaných měkkých dovednostech, jako je například týmová spolupráce, empatie nebo kritické myšlení.

■ **Magdaléna Sadravetzová**
místní koordinátorka

Studenti navštěvují a zpovídají pamětníky.

Foto: Post Bellum

Poznávat Příbram můžete i z domova

Díky volně dostupným knihám, filmům a záznamům můžete lépe prožít nedobrovolné „domácí vězení“. Zároveň si připomenete významné osobnosti příbramského regionu.

Filmový příběh první dámy animovaného filmu *Hermíny Týrlové* můžete zhlédnout v iVysílání České televize.

Foto: Česká televize

Hornické město, příběhy jeho obyvatel nebo jen krásná krajina kolem něj inspirovaly řadu místních umělců. I když musíte, či chcete v těchto dnech zůstat doma, stále je co objevovat díky volně dostupným knihám, filmům a záznamům. Třeba v některých sami najdete a poznáte kus Příbrami či krajiny, ve které žijete.

KAREL ČAPEK

Ve Staré Huti u Dobříše našel Karel Čapek svůj druhý domov. Chodil tu na procházky do přírody, věnoval se úpravám domu a zahrady, scházel se s přáteli. A také psal. Na webu Městské knihovny v Praze je volně dostupná více než stovka textů a děl Karla Čapka (www.bit.ly/karel-capek-knihy) včetně těch, které napsal v dobříšské Strži - Bílé nemoci, Války s mlouky, Matky či nedokončeného románu *Život a dílo skladatele Foltýna*.

Filmovou adaptaci *Bílé nemoci* z roku 1937, která se stala vrcholně autorským počinem herce a režiséra Huga Haase, najdete na YouTube Národního filmového archivu (bit.ly/bila-nemoc).

ANTONÍN DVOŘÁK

Na Vysokou u Příbramě zavítal Antonín Dvořák poprvé v roce 1877. Zdejší kraj si okamžitě zamiloval. „*Cítím se zde velice šťastným*“, psal v dopisech svým přátelům. Nakonec zde zkomponoval přes třicet děl - a mnohá patří k nejvýznamnějším v rámci celé jeho tvorby.

V iVysílání České televize si můžete pustit například první televizní inscenaci *Rusalky* z roku 1960 s legendárním Eduardem Hake-

nem v roli Vodníka (bit.ly/rusalka-1960), záznam opery *Čert a Káča* z Národního divadla (bit.ly/cert-a-kaca) nebo symfonii č. 8 z loňského zahájení Dvořákovy Prahy (bit.ly/symfonie-8).

Kompletní digitální archiv v těchto dnech zdarma zpřístupnila Berlínská filharmonie. I tady jsou k přehrání Dvořákova díla z „*Vysokého*“ období, například druhá řada Slovanckých tanců (bit.ly/slovanske-tance-2) nebo symfonie č. 7 vedená současným šéfdirigentem České filharmonie Semjonem Byčkovem (bit.ly/symfonie-7).

JAN DRDA

Když na jaře 1946 přijela za Janem Drdou na dobříšský zámek skupina bývalých studentů příbramského gymnázia (sám Drda toto gymnázium vystudoval) a vyprávěla mu o tragických událostech, které se na této škole udály za heydrichiády, získal námět k jedné ze svých nejslavnějších povídek.

Vyšší princip popisuje skutečné červnové události roku 1942, kdy sextán Antonín Stočes vytrhl z časopisu fotografii Adolfa Hitlera se slovy „*To sem nepatří!*“ Incident se dostal až na německý úřad. Gestapem byl zatčen jak Antonín Stočes a jeho otec Vojtěch, tak i ředitel školy Lukeš - údajně pro schvalování atentátu na Heydricha. Všichni tři byli o několik dní později v tábořské věznicí popraveni.

Drdovo zpracování se od některých reálií odlišuje, stejně jako pozdější film Jiřího Krejčíka. Povídka vyšla v souboru *Němá barikáda*, v němž Jan Drda zpracoval příběhy obyčejných hrdinů 2. světové války, a jako e-knihu ji vyda-

Věděli jste, že...

4. dubna 2020 by spisovatel Jan Drda oslavil 105. narozeniny? Narodil se v Žižkově ulici v Příbrami a 28. listopadu 1970 zemřel v Dobříši.

la v roce 2014 Knihovna Jana Drdy Příbram. Volně dostupnou ji najdete na bit.ly/nema-barikada.

FRANTIŠEK GELLNER

Na nátlak svého otce odjel František Gellner v roce 1901 studovat Báňskou akademii do Příbrami. Spíše než škole se věnoval jiným aktivitám, a tak jeho studium bylo stejně neúspěšné jako všechna předchozí. Přesto v „*příbramském vyhnanství*“ nasbíral tolik veršů, že to vydalo na celou sbírku. Ta vyšla počátkem roku 1903 pod názvem *Radosti života*. Stáhnout si ji můžete na webu Městské knihovny v Praze (bit.ly/radosti-zivota).

HANUŠ JELÍNEK

Děni ve městě inspirovalo Hanuše Jelínka už v patnácti letech, kdy vyšel jeho sonet napsaný k prvnímu výročí příbramské důlní katastrofy. Na Příbram vzpomínal i na sklonku života v knize *Zahučaly lesy*. V roce 1925 vyšly *Zpěvy sladké Francie*, jeden z vrcholů jeho překladatelského díla. Za úspěchem tohoto výboru z francouzské lidové poezie stála jak Jelínkova špičková znalost francouzštiny, tak především cit pro českou píseň. Sběrka je volně dostupná na webu Knihovny Jana Drdy Příbram: bit.ly/zpevy-sladke-francie.

HERMÍNA TÝRLOVÁ

Rukopis filmů *Hermíny Týrlové* byl čitelný: jednalo se o srozumitelné, dětem přístupné příběhy, které měly jasný morální přesah - ponaučení, které si mohli odnést děti i dospělí. Legendární *Vzpouza hraček*, ve které se zlý nacistička v uniformě SS stane obětí dřevěných hraček, byla oceněna na festivalech v Benátkách a Bruselu. Díky Národnímu filmovému archivu si film můžete pustit na YouTube (bit.ly/vzpouza-hracek), stejně jako *Ferdu Mravence* (bit.ly/ferda-mravenec) nebo *Ukolébavku* s hudebním podpisem génia české filmové hudby Zdeňka Lišky (bit.ly/ukolebavka-1948).

Dokument s názvem *Hermína Týrlová*, příběh první dámy animovaného filmu, z roku 2017 si můžete přehrát v archivu České televize na bit.ly/hermina-tyrlova-ct.

■ Václav Bešťák
Poznej Příbram

Příbramští žáci vystoupili na Mene Tekel 2020

Každoročně v únoru se v Praze koná mezinárodní festival Mene Tekel. Příbramští žáci škol v Jiráskových sadech a ve Školní ulici spolupracují se Spolkem Dcery 50. let na programu tohoto lidskoprávního festivalu.

Sbor Jásan na Mene Tekel 2020 v Městské knihovně v Praze.

Foto: Spolek Dcery 50. let

Festival Mene Tekel se věnuje tématům spojeným s totalitou s cílem připomínat historické totalitní mezníky naší země a nejen jí. V loňském roce vystupovali se svými projekty žáci obou škol, program byl velmi úspěšný a účastníci sklidili velké ovace i od autorů celého projektu, manželů Reřichových.

Každý ročník festivalu má své specifické téma, které rezonuje se společenským klimatem. Pro rok 2020 jím bylo Memento George

Orwella: „*Kdo kontroluje minulost, kontroluje budoucnost. Kdo kontroluje současnost, kontroluje minulost...*“ Jeden z klíčových citátů ze slavné Orwellovy knihy dominoval 27. února celému programu v sále Městské knihovny v Praze.

Letošním programem se prolínaly nejen připomínky a útrapy politických vězňů 50. let 20. století a jejich rodin, ale i útrapy politických vězňů po roce 1968 v dobách norma-

lizace, beseda s politickým vězněm, tak i prvky spojené s třicátým výročím Sametové revoluce.

Mezi diváky byli letos žáci ZŠ Jiráskovy sady z Příbrami, kteří již přemýšlejí o programu příštího roku Mene Tekel. Na jevišti mezi účinkujícími vystoupili žáci ZŠ Školní, kteří se představili koncipovaným programem k orwellovskému tématu a Sametové revoluci. Dramatizace a některé písně v provedení sboru Jásan pocházely z pera uměleckého vedoucího celého souboru Vladimíra Heráka.

Plný sál v Městské knihovně v Praze byl důkazem toho, že i letos se spolupráce Spolku Dcery 50. let a příbramských škol vydařila. Věříme, že i v příštím roce bude spolupráce s oběma školami a jejich pedagogy Vladimírem Herákem a Janem Liškou velmi úspěšná. A zároveň pomůže mladé generaci utvářet historickou paměť národa a pravdivě připomínat období totalitního systému v dějinách této země.

■ Dagmar Moravcová
Spolek Dcery 50. let

Podpořte příbramské kino

Karanténa znemožnila mnohé, mimo jiné chodit do příbramského kina. Všichni fanoušci zdejšího biografu jej však mohou alespoň trochu podpořit. Stačí, když vyslyší výzvu projektu Vaše kino.

Projekt Vaše kino je dočasné virtuální kino v obýváku našich diváků. Z České republiky vytvoříme jedno velké virtuální jednosálové kino se stejným programem v pravidelných hracích profilech. Snažíme se přiblížit filmovému přiblížit filmovému zážitku z vašeho oblíbeného kina. Prodej lístků probíhá online pomocí prodejních systémů jednotlivých kin. Divák tak má možnost vyjádřit solidaritu se svým kinem a podpořit v této těžké době, aby vůbec existovalo.

PROČ SE DÍVAT NA FILMY ZROVNA NA VASEKINO.CZ?

Nejedná se o klasické video na vyžádání. Je to jediný projekt, který nabízí možnost podpořit vaše místní kino, které je momentálně zavřené. Po skončení mimořádné situace a otevření kin bude tento virtuální kanál uzavřen. Vaše kino navíc nabízí exkluzivní obsah od českých distributorů a producentů, filmy uvedené zde nemůžete streamovat nebo stáhnout na jiných platformách.

JAK SI KOUPÍM VSTUPENKU?

Koupím si ji úplně stejným způsobem jako do klasického kina, tedy na webu kina kinopribram.eu. Vzhledem k povaze virtuálního kina je možný nákup vstupenek pouze online. Předprodej skončí hodinu před začátkem představení. Půl hodinu před promítáním zadá divák na webu vasekino.cz kód, číslo své vstupenky a získá přístup k filmovému představení na daný den/večer (program všech kin zapojených do projektu je stejný, naleznete jej na webech jednotlivých kin a na stránkách vasekino.cz).

KOLIK STOJÍ VSTUPENKA?

Jednotné „vstupné“ činí 70 korun. Je samozřejmě možné si zakoupit více lístků, vyjádříte tak podporu svému kinu. Pro získání kódu však stačí jedna vstupenka. Poměrná část vstupného pak náleží kinu, ve kterém jste si vstupenku koupili.

KAM SE OBRÁTIT PRO TECHNICKOU PODPORU?

Pokud máte technické potíže s připojením se na vasekino.cz nebo s uplatněním zakoupené vstupenky, obraťte se na vedoucího Kina Příbram Martina Machatu (tel.: 608 141 317, e-mail: martin.machata@divadlopribram.eu, fb.com/kinopribram).

Základní technické požadavky pro spuštění filmu na internetu jsou: dostatečně rychlé připojení internetu (doporučeno od 7 Mbit a více), co nejméně zatížená internetová síť - čím méně dalších přístrojů na jedné síti, tím lépe. Před projekcí doporučujeme spustit testovací video na vasekino.cz. Kino Příbram připojuje velké díky za možnost účastnit se projektu Vaše kino, který realizuje Asociace provozovatelů kin.

■ Martin Machata

Divadlo A. Dvořáka Příbram, Kino Příbram

Domácí výuka pro všechny

Vyhlášený nouzový stav byl zatěžkávací zkouškou pro celé školství, které je běžně zvyklé přijímat nové poznatky. Nové znalosti a dovednosti si však museli ze dne na den osvojit vedle učitelů a ředitelů také rodiče, prarodiče a nakonec i žáci a studenti samotní.

Před vyhlášením nouzového stavu na území republiky z důvodu šíření nového typu koronaviru dne 12. března 2020 přiměl očekávatelný průběh situace vládu již 10. března vydat mimořádná opatření. Jedním z nich byl zákaz osobní přítomnosti žáků a studentů v základních a středních školách. Tedy opatření, které se od 11. března dotklo i všech škol včetně uměleckých působících v Příbrami (vláda ČR zavřela ZUŠ až od 13. března). Mateřské školy byly z tohoto zákazu vyjmuty. Rozhodnutí, zda přerušit jejich provoz ponechal stát na zřizovatelích.

ZAVOLAT V DEVĚT VEČER A ZRUŠIT ŠKOLKU

Mimořádná rada města konaná ve večerních hodinách ve čtvrtek 12. března pak rozhodla o přerušení provozu všech mateřských škol od pátku 13. března. Hlavním důvodem tohoto rozhodnutí byla ochrana obyvatel před možným rizikem šíření koronaviru. Rada při svém rozhodování přihlížela i k téměř sedmdesátiprocentní absenci dětí v mateřských školách a nedostatku

pedagogického i nepedagogického personálu. Rychlý sled přijímaných opatření a podmínky výuky prověřily psychickou odolnost pedagogů, ale hlavně ředitelů škol. Například nutnost obvolat po deváté hodině večerní všechny rodiče s informací o přerušení provozu školky od následujícího rána vyžadovala velké komunikační schopnosti zainteresovaných.

Neskonalejší obdiv patří také rodičům. Velké nasazení vyžaduje nejen vyznat se v přijímaných opatřeních a adekvátně na ně reagovat, ale i zajišťovat chod domácností, řešit vlastní zaměstnání, mnohdy i péči o svoje rodiče. Ale tím to nekončí. Péče o malé děti přinesla potřebu vymýšlet pro ně každodenně zaměstnání. Při péči o školáky se rodič stal ze dne na den učitelem, vychovatelem, rozhodčím sporů, zdravotníkem, ale také kuchařem, svačinářem, nákupčím, uklízečem, švadlenou při výrobě roušek... Pokud rodiče čerpají ošetřovné, dovolenou nebo zůstávají doma na tzv. překážky v práci, mají situaci nepoměrně jednodušší než rodiče, kteří zároveň vykonávají home office, nebo pracují v místě svého zaměstnání nebo se vlivem směnnosti u dětí střídají bez možnosti dostatečného spánku.

VŠICHNI SE UČÍME ZA POCHODU

Řešení situací si vyžádalo domácí výuku, a to doslova pro všechny občany. Nemluvíme pouze o výuce dětí a žáků, ale o nutném samostudiu rodičů v roli učitelů a o sebevzdělávání zaměstnanců v oblasti nových technologií při zavádění home office. Také pro udržení a pěstování sociálních vztahů s rodinou, kamarády a pro možnost kontaktu například s lékaři či úřady se muselo mnoho lidí,

kterí to dříve nepotřebovali, urychleně naučit používat komunikační aplikace.

Učit se však museli i ti, kterých se výše uvedené netýká. Jak zvládnout být doma osamocen a umět si z domova zajistit základní životní potřeby, jak žít 24 hodin denně v uzavřeném prostoru pouze s životním partnerem. Velká část národa šla roušky, ale ne všichni věděli, jak na to. Museli se to také naučit. Určitě jsem nevyjmenovala veškerou domácí výuku, ale jsem přesvědčena, že nutnost hledání řešení každodenních nestandardních situací nás v závěru posílí. Říká se přece, že všechno zlé je pro něco dobré.

Během celého období tedy probíhá vyučování na dálku a podle nejnovějších informací výuka v plném rozsahu před koncem letošního školního roku obnovena nebude. Pokud to vývoj šíření nemoci dovolí, otevřou se 11. května školy pro maturanty a individuální výuku v ZUŠ a skupinám mladších školáků 25. května (kdy začne i plná výuka v ZUŠ). Výuka na prvním stupni však bude s dobrovolnou účastí a bude omezena doporučením, aby se v jedné skupině učilo pouze 15 dětí bez možnosti průběžně složení skupiny měnit. Školní docházka nebude až do konce června povinná. Družiny, tak jak je známe, fungovat nebudou. Výuka na druhém stupni základních škol bude až do 30. června pokračovat vzdálenou formou. V červnu tedy budou umožněny žákům druhého stupně základních škol konzultace či občasné vzdělávací aktivity formou třídnických hodin. Stejný režim by se týkal i studentů středních škol.

■ Zorka Brožíková
místostarostka
města Příbram

Rychlý sled přijímaných opatření a podmínky výuky prověřily psychickou odolnost pedagogů, ale hlavně ředitelů škol.

Zápisy jsou letos bez dětí

Děti, které po prázdninách poprvé nastoupí do školy, mají letos nestandardní zápisy. Konají se na dálku a často i bez přítomnosti rodičů. Budoucí prvňáčci by se však do škol mohli podívat ještě před začátkem školní výuky, aby se seznámili s novým prostředím.

Po vyhlášení nouzového stavu v souvislosti se šířením nového typu koronaviru vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy opatření, které stanovilo nutnost organizovat zápisy do prvních ročníků základních škol bez osobní přítomnosti dětí ve škole a ideálně i bez osobní přítomnosti zákonného zástupce. Přijímání přihlášek bylo doporučeno uskutečnit prostřednictvím datové schránky, e-mailem s elektronickým podpisem či poštou.

Na základě tohoto opatření stanovili ředitelé jednotlivých základních škol termíny a způsob přijímání přihlášek. Příjem žádostí o přijetí k povinné školní docházce probíhal podle platné legislativy v průběhu dubna. Potřebné infor-

mace pro rodiče byly vyvěšeny na webových stránkách města a podrobné podmínky průběhu zápisu na webových stránkách jednotlivých škol.

Pro děti, ale mnohdy i pro rodiče bývá den zápisu do školy slavnostním okamžikem. Přicházejí do prostředí, v němž budou trávit dalších devět let života. Letos to však situace neumožnila. Také proto doporučilo ministerstvo školám uspořádat po ukončení mimořádných opatření setkání se zapsanými dětmi. Budou se tak moci seznámit s prostředím školy, vzdělávacím programem a učiteli.

Poslanci Parlamentu ČR schválili prodloužení nouzového stavu do 30. dubna. Minister-

stvo školství v následujících dnech pravděpodobně zveřejní návrh, jak řešit přijímací řízení na střední školy, maturity či státní závěrečné zkoušky.

Zápisy k předškolnímu vzdělávání se uskuteční od 2. května do 16. května, ovšem bez přítomnosti dětí a zákonných zástupců. Konkrétní termín zápisu stanoví ředitel školy. Podrobnosti najdete na webech jednotlivých školek.

■ Zorka Brožíková
místostarostka města Příbram

Koronavirus testuje schopnosti škol při distančním vzdělávání

S účinností od 11. března byla zrušena kontaktní výuka ve školách v České republice. Podle vyjádření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se žáci a studenti budou do škol vracet postupně v průběhu následujících týdnů, mnozí však půjdou asi až po školních prázdninách.

Domácí výuka (v tomto případě venku a o lidském těle) může být velmi názorná.

Foto: ZŠ Školní

Děti se rády pochlubí svými úkoly

Koronavirová nákaza uzavřela nejen příbramské školy. Ze dne na den se pedagogové, vedení škol, žáci, studenti i jejich rodiče museli přeorientovat na domácí výuku. Všichni byli nejednou „hozeni do vod“ vzdělávání na dálku. Jak se školy naučily v novém prostředí pohybovat, aby po návratu do školních lavic žáci v učivu zcela „neplavali“? Oslovili jsme příbramské základní, střední i vysoké školy se dvěma jednoduchými dotazy:

- Jak u vás probíhá výuka na dálku?
- Máte zajímavý nápad nebo tip, který může zkvalitnit nebo zpestřit výuku?

ZŠ 28. ŘÍJNA

Markéta Špaková, ředitelka: Nikdo z učitelů, žáků ani rodičů nemohl být na tuto situaci připraven. Školy v souladu s nařízením vlády utlumily svůj standardní provoz a v ten samý okamžik se výuka přesunula do domácností. Každý učitel v souladu s filosofií a možnostmi školy nadále komunikuje se žáky a jejich rodiči prostřednictvím všech komunikačních prostředků - e-mailu, telefonu či dopisu. Zvládnout časovou ztrátu a současně splnit zákonem dané učivo se stalo noční můrou všech učitelů. Zejména v českém jazyce, matematice či angličtině lze těžko očekávat dobré zvládnutí nového učiva během domácího samostudia, přestože se všichni zapojení snaží ze všech sil.

Některé školy nabízejí telefonickou podporu školního psychologa pro žáky a jejich rodiče, který může pomoci zvládnout domácí výuku (poradí s motivací k učení, plánováním učiva, dodržováním režimu dne apod.). Další výzvou pro školy, rodiče i předškoláky jsou zápisy žáků do prvních tříd. Bohužel se budoucí prvňáček do školy nemůže podívat v rámci každoročně organizovaných dnů otevřených dveří, ale nezúčastní se osobně ani zápisu. Letošní zápisy proběhnou pouze administrativní formou mezi rodičem a školou.

Ve velké nejistotě se letos ocitli žáci devátých tříd, kterým bylo posunuto přijímací řízení na červen - po 14 dnech po návratu do školy. Po dvouměsíčním uzavření škol bude pro devátáky těžké vrátit se do správného tempa a pohody, které jsou tolik nutné pro úspěšné zvládnutí přijímacích testů. Těmto žákům v srpnu končí povinná školní docházka a rozhoduje se o jejich budoucím profesním zaměření (na rozdíl od žáků 5. a 7. tříd, zájemců o studium na víceletých gymnáziích, kteří mohou případně v září pokračovat na základní škole). Ne vždy se podaří dostat se na vytouženou školu a je nutné hledat školu náhradní. Na to nebude zbývat moc času a klidu.

ZUŠ ANTONÍNA DVOŘÁKA

Petr Kollert, ředitel: V ZUŠ Antonína Dvořáka Příbram probíhá výuka na dálku podle

možností a schopností jednotlivých pedagogů. Někteří učí po Skype, někomu posílají žáci videa a učitel je pak komentuje, někdo posílá žákům skladby a cvičení v pdf formátu e-mailem a radí jim po telefonu. Výuka v ZUŠ je oproti výuce na ZŠ nebo SŠ specifická, žák má s učitelem při normální výuce jednu hodinu týdně hry na nástroj a pak musí doma cvičit sám a plnit pokyny učitele.

Na kanálu YouTube lze najít různá výuková videa nebo lze žákům doporučit sledování koncertů jejich oblíbených interpretů. Také přeposíláme odkazy na různé webové stránky, které dostáváme z MŠMT nebo Asociace základních uměleckých škol.

Za normálních okolností jsme měli naplánovaný zápis do školy v druhé polovině května, ale vzhledem k současné situaci nelze momentálně říci, kdy zápis proběhne, a nový termín bude stanoven, až budeme vědět, kdy se vrátíme do škol. Rodičovskou veřejnost budeme včas informovat na webových stránkách školy, pomocí sociálních sítí a dalších dostupných možností (plakáty atd.).

OU, PRŠ, ZŠ A MŠ POD ŠACHTAMI

Pavína Caisová, ředitelka: Vzhledem k tomu, že v naší škole je velká část dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, nemůžeme s dětmi dělat videokonference, výuku přes YouTube a ani jinak zvyšovat jejich digi-

tální gramotnost. Jsme odkázáni na telefon a e-mail. Učitelé volají rodičům, konzultují s nimi věci, s kterými si děti samy nedokážou poradit. Když je to možné, posíláme rodičům pracovní listy přes e-maily a stejnou cestou nám je rodiče doručují nafocené zpátky. Ti žáci, kteří nemají připojení k internetu, si jednou týdně přijdou ke škole, kde za dodržení všech bezpečnostních pravidel dostanou pracovní listy a zadání učební látky. Žákům jsme doporučili sledovat pořady České televize Učí-Telka, posíláme jim odkazy na online procvičování, které zároveň příklady či gramatiku opraví, čímž chceme ulehčit práci rodičům. Jednou týdně telefonujeme všem žákům, abychom měli zpětnou vazbu a aby věděli, že v tom nejsou sami.

Na střední škole máme žáky, kteří mají přístup k digitálním technologiím a ty také využíváme. S žáky jsou v kontaktu nejen učitelé teoretického vyučování, ale také učitelé odborného výcviku. Ti zadávají úkoly typu: Seznam se s postupem... Jak bys zadělal těsto... Žákyně oboru Pečovatelské služby pak nabízely svoje síly v domovech pro seniory, kde běžně dělají praxi. Učitelé jim také posílají pracovní listy, podklady pro přípravu k závěrečným zkouškám (žákům 3. ročníku), také využívají všech možných online cvičení, nechávají žáky zpracovávat referáty a seminární práce na témata, která by se měli aktuálně učit. S žáky vše konzultují přes Skype, Google Meet, různé sociální sítě, messengery apod.

Pro zkvalitnění a zpestření výuky jsou z mého pohledu důležité digitální technologie. Učitelé mohou nahraovat výklad látky na YouTube, mohou se setkávat ve videokonferencích, kde pak žáci vidí své spolužáky, mohou jim dávat úkoly, kdy se děti musí domluvit na nějakém společném projektu a ten třeba na dálku zpracují. Důležitá je pestrost a střídání činností, které pomůže k rozvoji logického a tvořivého myšlení. Důležitá je také podpora týmovosti a práce ve skupině.

ZŠ BRATŘÍ ČAPKŮ

Alena Mašíková, ředitelka: Od zavření škol jsme začali dávat domácí práci pro naše děti (máme i přípravnou třídu) a žáky v provizorním režimu zadáváním práce každého vyučujícího na webové stránky školy, zároveň s odkazy na televizní vysílání a odkazy na další vzdělávací portály. Po dvou týdnech však provizorium skončilo, protože je jasné, že se bude jednat o záležitost dlouhodobou, takže systémem zadávání domácí práce jsme sjednotili. Jedná se o základní učivo, pro devátý ročník učivo zaměřené především na přijímací zkoušky. Některé třídy pracují také v režimu našich školních e-mailů office.com.

Některé učitelky točí pro své žáky videa, která potom společně sdílejí. Pro žáky, kteří nemají z domova možnost připojení k internetu nebo nemají počítač, je práce od vyučujících připravena ve škole, kde si po telefonické dohodě s vyučujícími zákonní zástupci učební materiály vyzvedávají. Zároveň jsme sjednotili systém hodnocení této práce. Řídíme se zdravým rozumem, žáci určitě nezahálí, ale přetěžování dětí i jejich rodičů není na místě.

„Produkt“ domácí výuky Magdaleny Eliášové ze ZUŠ na náměstí T. G. Masaryka.

Foto: ZUŠ

ZŠ BŘEZOVÉ HORY

Josef Strejč, ředitel: Výuka probíhá přes školní informační systém - Edookit. Všichni učitelé mají stejné zadání, pro lepší orientaci žáků a rodičů. V pondělí zadají úkoly na celý týden, úkoly pošlou dětem i rodičům, právě přes Edookit. Po žácích požadujeme zpětnou vazbu, nejčastěji učitelé využívají WhatsApp, Edookit nebo e-mail. Někteří vyučující pořádají videokonference přes Skype. Zapojit žáky se nám poměrně daří, úkoly se dostávají elektronicky k 95 % z nich. Žákům, kteří nemají internet, se doručí jiným způsobem po domluvě rodičů s třídním učitelem.

Zpětná vazba dětí učitelům se stále zvyšuje, všichni si na dnešní situaci zvykáme a komunikace se stále zlepšuje. Instituce uvolnily spousty materiálů k online výuce, které nám hodně pomáhají (např. Nová škola, Taktik, Scio, videa na YouTube a další). Chtěl bych pochválit všechny učitele, jak vzniklou situaci zvládají, jak se učí novým výzvám, jak se snaží zapojit žáky do výuky. Tento typ výuky je pro většinu učitelů mnohem náročnější, než kdyby žáci chodili do školy.

ZŠ JIRÁSKOVY SADY

Petr Šlemenda, ředitel: Učitelé jsou denně k dispozici svým žákům online a na webové stránky zadávají učební požadavky. Každý pedagog vytváří učební materiály podle svých možností, k dispozici jsou například učební listy, výuková videa, odkazy na externí zdroje nebo různé formy sdíleného prostředí. Pedagogové pravidelně poskytují žákům zpětnou vazbu a komunikují s nimi i zákonnými zástupci.

ZŠ POD SVATOU HOROU

Roman Behún, ředitel: Výuka na dálku je jak pro učitele, tak pro žáky a jejich rodiče nová a nevyzkoušená záležitost. Klade velké nároky

na učitele, žáky i rodiče, a to jak po stránce přípravy výukových materiálů ze strany vyučujících (obsahově i množství) a následně získávání a vyhodnocování zpětné vazby od žáků, tak i na žáky a jejich rodiče v časovém uspořádání dne a zpracování informací poskytnutých k domácímu vzdělávání. V mnohých rodinách se o PC musí podělit i více sourozenců a rodičů na home office. Materiály pro domácí vzdělávání k našim žákům plynou několika cestami. Po loňském zkušebním provozu jsme od začátku školního roku 2019/2020 začali plně využívat elektronické žákovské knížky. To nám umožnil program Bakaláři. Díky tomu, že všichni zákonní zástupci mají přístupové údaje, mohou vyučující adresně do Bakalářů vkládat vzdělávací materiály, přesně podle tříd a svých úvazků a rodiče se k nim jednoduchou cestou proklikají. Na webových stránkách školy jsme pro zákonné zástupce vytvořili velmi podrobný návod, jak se ke vzdělávacím materiálům v Bakalářích dostat.

Všichni vyučující jsou denně online a mohou obratem reagovat na e-maily od zákonných zástupců. Je dost početná skupina vyučujících, kteří využívají i další možnosti elektronické komunikace po sociálních sítích.

Všichni byli najednou vhozeni do vod domácího vzdělávání a museli se v nich naučit plavat.

Zručnější děti se zapojily do šití roušek. Foto: ZŠ Školní

Někteří vyučující zasílají svým žákům vzdělávací materiály, prezentace či výuková videa přes službu Úschovna. Odkaz na takto uložené materiály opět posílají přes Bakaláře jednotlivým třídám a žákům. Některé učitelky natáčejí krátká výuková videa (např. Až), která potom zpřístupňují pro své žáky na YouTube. Jedna pedagožka má svůj vzdělávací portál, který v současné situaci otevřela k využití všem zájemcům. Jedná se o vzdělávání žáčků 1.-3. tříd.

Dále jsme pro rodiče na našich webových stránkách zveřejnili velké množství odkazů, pod kterými najdou další materiály k domácímu vzdělávání a zpestření domácího výuky.

Informovali jsme i o vyučování prostřednictvím České televize - UčíTelka. Vzhledem k tomu, že v současnosti žáci tráví mnoho času u PC a na sociálních sítích, nabídli jsme jim i jejich rodičům interaktivní online kurz Bud safe online. Témata kurzu se zabývají seznamováním na internetu, vyhrožováním, odhalováním falešných profilů nebo prevencí kyberšikany.

ZŠ ŠKOLNÍ

Eva Šináglová, zástupkyně ředitelky: Snažíme se zohledňovat situaci v jednotlivých rodinách. Ne všechny děti mohou být několik hodin denně připojeny k internetu. Proto kombinujeme výuku online s úkoly, které děti vypracují bez použití techniky, s pomocí učebnic a pracovních sešitů, pozorováním dění kolem sebe. Při výuce online zadáváme učivo přes web školy, využíváme vzdělávací aplikace, webové stránky a didaktická videa. S žáky a rodiči komunikujeme přes telefon, e-mail a aplikace typu WhatsApp, Messenger, Skype apod. Nezapomínáme ale ani na učení praxí - žáci vyrábějí a kreslí, sbírají přírodniny a poté realizují laboratorní práce na dálku, pozorují probouzející se jarní přírodu, sledují a vyhodnocují současné dění v ČR i ve světě.

Děti natáčejí videa, fotí své práce, stávají se samy učiteli a vymýšlejí úkoly pro spolužáky. Naši žáci jsou kreativní a z toho máme velkou radost. Skvěle je využít přírodu pro projekty v rámci výuky přírodovědy a přírodopisu.

ZUŠ, NÁM. T. G. MASARYKA

Petra Havlíková, ředitelka: Výuka v hudebním oboru probíhá většinou formou zasílání pracovních nahrávek. Učitelé je pak komentují písemně nebo ústně a pro srovnání nahrávají svá provedení vybraných skladeb. Většinou pokračují v zadávání nových úkolů, vše podle možností distančního spojení a domácích pod-

mínek žáků i učitelů. Komunikace probíhá online v čase původních rozvrhů nebo podle možnosti žáků a jejich rodin, někde jsou potřeba delší časové intervaly. Většina učitelů si práci žáků chválí, je znát, že kdo chce pracovat, tak to jde dobře i za zhoršených podmínek. Díky přístupným technologiím je pro většinu dětí snadné technicky nahrávku pořídit, ale dávají si velmi záležet, jaký výkon předvedou. Tyto zkušenosti jsou velmi cenné. Žáci dostávají také více prostoru a úkolů k poslechům, samostatným úvahám a formulování zpětné vazby k zadaným úkolům.

Pro literárně-dramatický obor je tento čas dobrý k vlastnímu tvůrčímu psaní, sledování divadelních představení ze záznamu, jejich rozboru, podněty k hlasové přípravě (jazykolamy, dechová cvičení). Komunikace probíhá také distančně přes e-mail, telefon a jiné běžné dostupné aplikace.

Zadávání úkolů pro žáky výtvarného oboru navazuje na předchozí probraná témata, případně je posouvá dále. Žáci využívají domácích možností ke zpracování úkolů a posílají zpět své práce učitelům ke konzultacím. Učitelé poskytují také odkazy na virtuální prohlídky galerií, dokumenty o umělcích a uměleckých směrech. Několik žáků z naší školy s paní učitelkou na dálku spolupracuje na vytváření virtuální hry s Galerii Františka Drtikola Příbram.

V průběhu času se většina učitelů zdokonaluje v práci s novými technologiemi. V současné době probíhají hromadné či dílčí porady pedagogů přes Google Meet a všichni sdílejí své zkušenosti. Snažíme se hledat pozitiva této situace pro výuku i vzájemné vztahy se žáky a jejich rodinami.

■ Stanislav D. Břeň

Osvědčily se Google, Office i aplikace Bakaláři

V souvislosti s onemocněním covid-19 musely mimořádná opatření přijmout také učiliště, střední a vysoké školy, které působí v Příbrami. Problematická je zejména příprava středoškoláků, kteří mají před maturitními zkouškami.

SOŠ A SOU DUBNO

Milan Lehocký, ředitel: Distanční forma výuky je zajišťována pro žáky všech oborů vzdělávání ve všech ročnících s důrazem na maturitní ročníky a ročníky, které budou ukončovat studium závěrečnou zkouškou. Zadání úkolů a komunikace s žáky probíhá těmito metodami: online systém Bakaláři, e-mail, Facebook, mobil, vlastní web, WhatsApp, Kahoot, Google Classroom, Úschovna. Používáme vlastní výukové materiály (interní skripta pro výuku odborných předmětů, zápisky, prezentace, dokumenty, pracovní

listy...), učebnice, odkazy na cizí zdroje (dumy.cz, materiály kolegů z jiných škol, jiné weby, články) či YouTube. Kontrola naučené látky probíhá formou ohodnocení zadaného úkolu, ústního zkoušení přes Facebook (videochat) nebo Google Classroom. Na distanční formě výuky se podílejí také externí učitelé odborných předmětů ze strany Policie ČR a HZS Příbram.

GYMNÁZIUM POD SVATOU HOROU

Pavel Karnet, ředitel: Gymnázium pod Svatou Horou je uzavřeno v souladu s naří-

zením vlády. Prostor školy byl mnohokrát dezinfikován. S rodiči i s žáky jsme v elektronickém kontaktu. Škola byla nucena zrušit všechny zimní i jarní kurzy, neuskutečnily se ani výjezdy organizované v rámci projektu Erasmus+. Učíme distančně podle upravených tematických plánů. Učitelé se na začátku mimořádného opatření zúčastnili online školení Učíme pomocí Microsoft Teams. Vedle této možnosti komunikujeme se žáky přes školní e-mail a Moodle. Kromě výuky se někteří žáci a kolegové zabývají šitím roušek a několik našich žáků spolupracuje s Adrou.

OA A VOŠ PŘÍBRAM

Marcela Blažková, ředitelka: Přechod od prezenční výuky k distanční byl velmi rychlý. Mám ale velkou radost, když vidím, že studenti i učitelé bez velkých problémů vklouzli do nového způsobu práce. Možností, co vše využít pro výuku na dálku, je dlouhá řada. Podle informací od ředitelů dalších škol, středních i základních vím, že nejčastěji jsou používány systémy Bakaláři a MS Office. Totéž platí i pro Obchodní akademii. I když jsme v počátcích pracovali s více komunikačními kanály, praxe ukázala, že jejich redukce na dva byla ku prospěchu věci. Rozhodně také velmi pomohlo, že byla zdarma k dispozici nabídnuta řada nových a originálních výukových aplikací. Pomineme-li absenci nenahraditelného osobního kontaktu, jsem přesvědčená, že v rámci daných možností dosahujeme maximálního efektu.

Velmi se mi zalíbil přístup kolegyně tělocvikařky, která pro studenty připravila krátká instruktážní videa s různými rozcvičkami. Úkolem studentů je každý den si podle nich zacvičit, natočit se při tom na video a to potom odeslat jako důkaz. V těchto dnech, kdy všichni trávíme hodně času sezením u počítačů, je to velmi užitečné.

GYMNÁZIUM PŘÍBRAM

Petr Hrubý, zástupce ředitelky: Na webových stránkách gymnázia byl vytvořen portál, na kterém mají učitelé možnost zadávat žákům úkoly k samostudiu. Vzhledem k tomu, že komunikace byla zpočátku vedena prostřednictvím školního Moodle, Google Disku, e-mailů a dalších rozličných sociálních sítí, začal být tento způsob po čase značně nepřehledný. V současné době se proto učitelé sjednotili a využívají ke komunikaci s žáky především Google Classroom, který poskytuje dostatek nástrojů k výuce, zadávání úkolů, zpětné vazbě a komunikaci s žáky. Technická stránka je tím vyřešena, ale před učitelé ještě stojí spousta nových úkolů, které je třeba zajistit. Jakým způsobem s žáky při distanční formě výuky učivo procvičovat, jak si ověřovat, zda vše pochopili, a nakonec i to, jak hodnotit jejich výsledky. Tato záležitost se stává čím dál aktuálnější a další vývoj bude třeba řešit v závislosti na termínu návratu žáků do školy.

Za účelem zpestření výuky zařazují učitelé do učebních materiálů odkazy na zajímavé filmy nebo vzdělávací materiály dostupné na internetu. Oblíbená jsou cvičení se zpětnou vazbou, kdy si žáci mohou okamžitě ověřit správnost svých postupů. Někteří učitelé organizují výuku prostřednictvím Google Meet, při které formou přímých přenosů komunikují bezprostředně s žáky nebo prezentují předem nahrané vyučovací hodiny.

SZŠ A VOŠ PŘÍBRAM

Václav Kočovský, ředitel: Komunikace se žáky a jejich zákonnými zástupci probíhá bez problémů. Všechny třídy používají třídní e-maily, pracují s programem Bakaláři a v případě potřeby využívají telefonické spojení.

K dispozici máme vzdálený přístup, prostředí školního internetového informačního systému, e-mailovou komunikaci, sociální sítě či Skype. Distanční vzdělávání je pro většinu výzvou a inspirací. Motivuje k tomu, aby byly hledány nové a pro žáky zajímavé formy předávání informací. Většina žáků se zapojila bezproblémově, případné problémy jednotlivých žáků se řeší individuálně; zapojování žáků do distančního vzdělávání lze hodnotit jako výrazně nadprůměrné. Všechny třídy (až na výjimky jednotlivých žáků) poctivě plní své úkoly, zasílají zhotovené písemné práce, pracovní listy a testy.

Mezi nejčastější online zdroje patří: vlastní výukové elektronické materiály, výuková videa, výukové materiály na webové aplikaci Bakalářů, dumpy.cz, novamaturita.cz, statnimaturita.cz, helpforenglish.cz. Jelikož jsou zavřené knihovny a žáci nemají běžně přístup k povinné četbě, pracují i s webovými stránkami, které nabízejí klasickou literaturu volně ke čtení (jako tzv. e-knihy). E-knihy nabízí např. portál databazeknih.cz. Dále učitelé žákům doporučují i online záznamy vhodných divadelních a filmových představení. Na YouTube, webových stránkách rozhlasu a dalších online portálech jsou ke stažení i vhodné audioknihy, se kterými žáci také pracují.

Jako zdravotnická škola máme také 23 žáků a studentů, kteří již pracují ve zdravotnických zařízeních, a dalších 21 je připraveno nastoupit. Podobně u nás vyučuje 13 odborných učitelů, z čehož dva jsou zapojeni v přímé praxi včetně například v motolské nemocnici. Ostatní jsou v pohotovosti a připraveni zapojit se do zdravotnické činnosti. Všichni - včetně těch pracovníků a studentů, kteří šijí roušky - si zaslouží velký dík.

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ

Růžena Ferebauerová, prorektorka pro studium: V souladu s doporučením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství přešla vysoká škola dočasně na distanční formu výuky. K přerušení výuky došlo zhruba v polovině letního semestru v různém stupni rozručenosti jednotlivých předmětů. Vedení vysoké školy aktuálně zpracovává několik variant dalšího vývoje letního semestru, které zahrnují kombinaci prodloužení letního semestru, zvýšený počet konzultačních hodin a posun zkouškového období.

Provozní a akademičtí pracovníci pracují převážně formou home office a komunikují se studenty elektronicky, studenti musí průběžně plnit všechny své studijní povinnosti mimo kontaktní výuku. V některých předmětech probíhá výuka formou pravidelných online přednášek, v jiných jim jsou pravidelně zasílány a vyhodnocovány úkoly ke studiu.

Největší komplikací je nynější situace pro studenty posledních ročníků, kteří na konci března dokončují své bakalářské práce a na přelomu května a června by měli skládat stát-

ní závěrečné zkoušky. I ty je samozřejmě možné posunout, ale řada studentů, zejména pracujících u IZS, nemůže v nynější situaci čerpat či plánovat studijní volno a připravovat se na řádné ukončení vysokoškolského studia. Další vývoj pak záleží již jen na aktuální bezpečnostní situaci a uvolňování restriktivních opatření Ministerstva zdravotnictví, což ale nyní nejsme schopni odhadnout. Jestli na začátku března některé vysoké školy přerušovaly kontaktní výuku na dva týdny, nyní nepředpokládáme opětovné zahájení letního semestru dříve než v polovině května. Do té doby mohou studenti využívat ze strany školy veškerou podporu distančního studia v elektronické formě, ať se již jedná o zpřístupnění online výukových informačních zdrojů, konzultace či využití softwarových výukových systémů.

VŠ ZDRAVOTNICTVA A SOCIÁLNĚJ PRÁCE SV. ALŽBETY

Jan Bydžovský, zástupce ředitelky: Studenti mají k dispozici webový portál s elektronickou studijní podporou, kam vyučující vyvěšují materiály a další informace ke svým vyučovaným předmětům. V reakci na aktuální situaci jsme zde nově zahájili pořádání webinářů, tj. interaktivních online přednášek, kdy vyučující přednášejí s použitím své elektronické prezentace a ke studentům hovoří prostřednictvím mikrofonu, případně i webové kamery. Studenti se k portálu připojují z domova přes internet, kde tímto způsobem zhlédnou přednášku, svého vyučujícího slyší a mohou na něj reagovat též prostřednictvím mikrofonu nebo psaním textových zpráv, tzv. chatu. První reakce jsou velmi povzbudivé a tento způsob oceňují jak studenti, tak vyučující. Pro obě skupiny to znamená minimálně úsporu času a cestování do školy a mnohem větší komfort domácího prostředí.

Nekontaktním způsobem bude řešena i klasifikace tam, kde je to možné. Konkrétně formou online testů a videorozhovorů studentů s vyučujícími prostřednictvím komunikačních programů a internetu. Výuka a ústní nebo praktické zkoušky, které nelze nahradit nekontaktními způsoby, zejména praktická cvičení a zkoušení ve školních odborných učebnách, ale také odborná soustředění jako kurz horské služby pro studenty oboru Urgentní zdravotní péče, budou realizovány poté, co bude zrušeno aktuální opatření zakazující prezenční výuku.

Přihlášky do všech oborů bakalářského i magisterského studia od akademického roku 2020/2021 budeme přijímat až do konce letních prázdnin. Pokyny pro uchazeče jsou na webových stránkách školy.

■ Stanislav D. Břeň

Před 75 lety skončilo u Příbrami poslední dějství 2. světové války v Evropě

Před 75 lety, ve dnech 11.–12. května 1945, došlo na Příbramsku k jedné z posledních významnějších bitev 2. světové války v Evropě. Podepsání kapitulace nacistickým Německem s platností od půlnoci 8. května 1945 neznamenalo totiž automaticky okamžité ukončení bojových akcí na všech frontách starého kontinentu. Téma je do 31. 12. obsaženo také na výstavě v Památníku Vojna.

Dne 9. 5. 1945 příbramští občané nadšeně vítají na hlavním náměstí vojáky protibolševických jednotek ROA generála Vlasova z 3. pluku 1. Buňáčenkovy divize. Vlasovci zde svedli několik ozbrojených střetnutí s německými okupanty.

Foto (4x): Hornické muzeum Příbram

Význam bitvy u Slivice na konci 2. světové války je umocněn tím, že se odehrála čtyři dny po podepsání kapitulace. Dále, že se jí zúčastnili proti nepřátelskému uskupení hitlerovské branné moci nejen dobrovolníci z řad domácího hnutí odporu a sovětsí partyzáni a parašutisté, ale též jednotky tří ukrajinských frontů (1., 2. a 4. UF) v součinnosti se 4. tankovou divizí XII. sboru 3. americké armády. Předtím zasáhli do těchto bojů v blízkém i vzdálenějším okolí rovněž vojáci protibolševických jednotek Ruské osvobozené armády (ROA) generála Andreje Andrejeviče Vlasova, převážně z 1. Buňáčenkovy divize, kteří na konci války obrátili zbraně proti svým dosavadním hitlerovským spojencům, a ve snaze uniknout před Rudou armádou do amerického zajetí se přidali na stranu českého odboje. Výrazně pomohli proti německé přesile nejen při Pražském povstání, ale ve dnech 9.–10. května 1945 také v Příbrami, kde při bojích v ulicích města zlikvidovali minimálně 94 německých vojáků při vlastních ztrátách 12 příslušníků ROA. V Březnici padlo při střetnutí mezi ROA a hitlerovci údajně 37 Němců a čtyři vlasovci. Následně též 13 místních civilistů, včetně ženy v osmém měsíci těhotenství!

ČEKÁNÍ NA RUDOU ARMÁDU

Tragické krveprolití na konci války a vlastně v době, kdy Evropa již oslavovala mír, nastalo

poté, co do prostoru Slivice - Milín - Březnice - Čimelice postoupila nepřátelská hitlerovská vojska odmítající složit zbraně a usilující za každou cenu proniknout před blížící se Rudou armádou do americké zóny, což bylo v rozporu s právě vyhlášenou německou kapitulací. Vzhledem k tomu, že jižní a jihozápadní část Příbramska ležela poblíž hranice tzv. demarkační čáry, předem dohodnuté sovětskými a americkými Spojenci, vznikla zde paradoxní situace. Ve dnech 6.–7. května 1945 totiž američtí vojáci dosáhli těchto pozic na linii Lnáře - Blatná - Sedlice - Nová Hospoda - Podolský most, s předsunutými hlídkami u Hvozďan a Bubovic na Příbramsku, odkud vysílali průzkum přes stop-linku.

Podle dochovaných archivních dokumentů se jednalo převážně o příslušníky 37. tankového praporu, 25. jízdní eskadrony a 22. polního dělostřelectva elitní 4. tankové divize gen. Williama M. Hoge, vojáky 2. jízdní průzkumné skupiny plk. Charlese Hancocka Reeda z XII. sboru a příslušníky 16. tankového praporu a 64. praporu obrněné pěchoty 16. obrněné divize gen. Johna Leonarda Pierce z V. sboru 3. Pattonovy americké armády. Ti dorazili do Příbrami a dalších míst regionu již 7. května 1945, avšak nesměli za touto stop-linkou podle předchozí dohody se SSSR vojensky zasahovat. Rudá armáda sem přijela až o čtyři dny později. Mezitím ustupující složky německé branné moci terorizovaly místní civilní obyvatelstvo.

HITLEROVCI TERORIZOVALI MÍSTNÍ OBYVATELSTVO

Situace v okolí Milína se zásadně zdramatizovala po 8. květnu, kdy vešly v platnost podmínky vzpomínané německé kapitulace. Do prostoru Slivice - Milín - Čimelice postoupila další hitlerovská vojska ustupující od Prahy a také ze Sedlčanska, odmítající složit zbraně a usilující za každou cenu proniknout před blížící se Rudou armádou do americké zóny. Šlo mimo jiné o bojovou skupinu SS-Wallenstein zformovanou předtím ve výcvikovém prostoru SS na Sedlčansku. Operovaly tu i zbytky pluku pancéřových granátníků z SS-divize Das Reich, dále frekventanti školy samohybného dělostřelectva, dělostřelecké, tankové a ženijní školy SS a jiní. V řadách nepřátelské branné moci byli tehdy identifikováni nejen Němci, ale též vojáci z Rakouska, Maďarska, Chorvatska, Francie, Holandska, dále příslušníci národů tehdejšího Sovětského svazu - především členové elitní 20. granátnické SS-divize Estonské a dokonce i rota vojáků Slovenského štátu. Kromě SS se nacházeli na strategicky důležité komunikaci příslušníci Wehrmachtu, bezpečnostních složek, okupačního aparátu a němečtí civilisté prchající před frontou.

Ústupové trasy vedoucí po strakonické silnici přes Milín dále na jihozápad byly však v této době již neprůjezdné, na stop-linku střežené Američany. V čele nepřátelského uskupení zde stál SS-Gruppenführer gen. Carl Friedrich von Pückler - Burghaus, někdejší velitel Waffen-SS v Čechách a na Moravě, který se tehdy přemístil z Prahy do nedalekých Čimelic. Dne 9. května dal příkaz jednotkám zadního voje v oblasti Slivice a Milína vytvořit narychlo tři obranná pásma s cílem odrazit předpokládaný útok Sovětů a pokusit se znovu o separátní jednání s Američany. Nepřátelská technika včetně tanků, děl a minometů byla rozmístěna po obvodu milínské kotliny. Hlavní síly se soustředily na linii Buk - Slivice - milínské vlakové nádraží - Kozí vrch. Mezi stanovišti těžké techniky se zakopala pěchota.

Obrněný polopásový transportér M3A1 Half-Track z průzkumné skupiny příslušníků tankové divize 3. americké armády dne 7. 5. 1945 v Plzeňské ulici v Příbrami.

Desátník James M. Hughes, řidič amerického džípu z velitelství 22. polního dělostřelectva 4. tankové divize, který dorazil 9. 5. 1945 do Příbrami, se zdejšími dětmi. V popředí zleva Havel a Mandová, za nimi Suchopár a Chocholová.

Při této činnosti, která byla v příkrém rozporu se vzpomínaným německým kapitulacním aktem, docházelo k terorizování okolního civilního obyvatelstva. Proti tomuto opěrnému bodu 11. května vyrazili z Příbrami partyzáni ze skupiny Smrt fašismu a členové místní revoluční gardy pod velením sovětského parašutisty npor. Michaila Stěpanoviče Marčenka.

DECIMOVANÉ ROJNICE PARTYZÁNŮ

Jeden oddíl směřoval ke Slivici od Brodu na korbě nákladního automobilu, další od Jerusalema a třetí od Hájů. V okamžiku, kdy se dostali tito bojovníci do palebného pásma německých zbraní, stali se snadnými terči protivníka. Jejich postavení bylo kritické, v podstatě beznadějně. Padlo zde 17 partyzánů, z nichž většina byla obyvateli Příbrami. Život tu položil takřka každý třetí muž: Miloslav Fürst, Josef Hlaváček, František Krejčí, švagři Miroslav Malý a Josef Molcar, Josef Oktábec, Josef Paul (měl vydloubané oči, uřezané uši a nos bajonetem), Antonín Pešice (řidič automobilu zasažený minometem), Karel Příbyl, Bohumil Lojín, Karel Maršík, Miloslav Starý, František Soukup, Miroslav Biderman, Vasil Bočko, Jan Jakubčo a František Majer (amputované obě nohy dávkou z kulometu). Rojnice partyzánů byly decimovány.

V osadě Buk připomíná pomník další oběti z řad místních civilistů. Václav Šplíchal zvedl 10. května odhozenou pušku ze škarpy a byl hitlerovci okamžitě zastřelen. Richarda Štěpána (rozdrčená lebka) a jeho syny Jiřího a Vladimíra umučili esesáci dne 11. května za to, že vztyčili u svého domku čs. vlajku, a 70letého Václava Zelenku ubodali 17 ranami bajonetem. Jednou z posledních obětí byl Josef Sládek vykonávající strážní službu při strakonické silnici u nedalekých Chraštic, usmrčený dávkou z německého kulometu 12. května v asi šest hodin ráno. Spolu s ním zde byl usmrčen také Rudolf Máša.

BOJE UKONČILI AŽ SOVĚTI

Teprve úder sovětských vojsk 11. května v odpoledních a nočních hodinách znamenal definitivní konec bojů. Po předchozím průzkumu terénu následoval přepad pomocí děl a katuší. Palebné pozice si Rudá armáda vytvořila mezi Svatou Horou a Hájí, u Brodu a před Raděticemi nedaleko Slivice. Obranný rajón nepřítele pokryla sovětská dělostřelecká palba, pak přišel útok pozemních vojsk. Z útvarů 2. UF maršála R. J. Malinovského bojovali v prostoru Slivice - Milína - Březnice - Čimelic vojáci 9. gardového mechanizovaného sboru gen. M. V. Volkova a 2. gardového mechani-

zovaného sboru gen. K. V. Sviridova v sestavě 6. gardové tankové armády gen. A. G. Kravčenko, postupující od Příbrami a Dobříše.

Tato 6. armáda byla jediná ze sovětských útvarů na čs. území vyzbrojená též americkými tanky M4 Sherman. Z východu, od Kamýka nad Vltavou a Radětic, útočily složky 24. a 25. gardového střeleckého sboru 7. gardové armády gen. M. S. Šumilova, a od jihu, po pravém křídle Američanů, jednotky 38. a 39. gardového střeleckého sboru 9. gardové armády SSSR. Ve směru od Obor a Dolních Hbit pronikali vojáci maršála A. I. Jermenka ze 4. UF. Z útvarů 1. UF maršála I. S. Koněva zde plnil speciální úkoly, pronásledování a likvidaci vlasovců, 25. tankový sbor gen. J. I. Fominycha z 13. armády gen. N. P. Puchova, postupující od Příbrami a z Rožmitálska.

Tyto sovětské jednotky měly označení na strojičích v podobě dvakrát podtrženého bílého srdce. Asi ve tři hodiny ráno 12. května utichla u Slivice střelba, hitlerovci opustili své pozice a vzdali se Sovětům. Jejich velitel SS-Gruppenführer gen. Carl Friedrich von Pückler - Burghaus však ještě nějaký čas odmítal složit zbraně. Nakonec ale podlehl tlaku spojeneckého obklíčení a v noci 12. května 1945 souhlasil s kapitulací. Záhy nato se pak v rakovické části Čimelic zastřelil. Za sovětskou stranu vedl jednání o kapitulaci gardový generál Sergej Serjogin, velitel 104. gardové střelecké divize 38. gardového střeleckého sboru 9. gardové armády 2. UF, a za Američany náčelník štábu 4. tankové divize XII. sboru 3. americké armády plukovník Dan Allison.

Tradiční připomínka bitvy u Slivice se letos neuskuteční.

■ Josef Velfl

Hornické muzeum Příbram

Po předchozím průzkumu terénu následoval 11. 5. 1945 přepad nepřátelských postavení u Slivice palbou sovětských děl a katuší.

Od lukrativního dvora k vypálené a zadlužené usedlosti (I.)

Jak už jméno této zemědělské usedlosti naznačuje, stávala až do 20. století při pohledu od Příbrami až za Dolejší Oborou. Jezdilo se k ní po klenutém kamenném mostě a od Dolejší Obory ji oddělovala jen cesta k Německé Lhotě.

Rozlehlý Zárybnický dvůr byl pozůstatkem dávné osady Jablany, která z pramenů mizí po roce 1607. Prvním známým majitelem dvora byl v roce 1512 příbramský radní Jíra Zárybnický, jehož příjmení nepřímo posouvá nejstarší zmínku o Dolejší Oboře ještě o patnáct let zpátky. Po Jírovi zdědil dvůr jeho bratr Jan Rybníček, což je krásný příklad toho, jak u nás vznikala různá příjmení v téže rodině až do vlády Josefa II. Rybníčkův dědic se zase jmenoval Zárybnický, tentokrát to byl Václav.

MUŽNÁ HRUĎ, ŠVIHÁCKÝ KLOBOUK A PŘEMYSL ORÁČ

I on zasedal na radnici, byl jedním z nejzámožnějších měšťanů. Když se po povýšení Příbrami na královské horní město v listopadu 1579 Příbramští rozhodli nechat pořídit pro své literátské bratrstvo u sv. Jakuba nádherný zpěvník, byl Václav Zárybnický mezi těmi, kteří na jeho výzdobu obětovali značnou částku. Za odměnu si každý dárce směl vybrat, co na „jeho“ stránce bude. Václav Zárybnický se na ní nechal vyobrazit v červených nohavicích zastrčených ve vysokých černých botách, v bílé košili odhalující jeho mužnou hrud a šviháckém klobouku s péry, jak pracuje na poli. Pod to nechal vepsat své jméno a namalovat svůj „erb“ se zemědělským nářadím. Dole na stránce je zřejmě jeho oblíbená scéna, kterák přišli poslové k Přemyslu Oráči, aby usedl na český knížecí stolec.

Další obnos zanechal Václav literátskému bratrstvu ze svého dvora, který pro dluhy prodal v červnu 1589 se vším zařízením a nářadím, se stodolami, s lukami a dědinami rozprostírajícími se až k Podlesí a Trhovým Dušníčkům za ohromnou částku 1300 kop míšeňských (za ni se dalo koupit několik domků) urozenému vladykovi Matyášovi Kremerovi z Grunova, doktorovi práv a apelačnímu radovi. V dubnu 1594 Kremerovi císař Rudolf II. dokonce propůjčil starou šmelcovní huť s vodním příkopem při městě Příbram (poblíž Pivovaru Podlesí), aby si v ní zřídil mlýn a mohl mlít své obilí.

Zárybnický dvůr byl pozůstatkem dávné osady Jablany, která z pramenů mizí po roce 1607.

”

KOUPĚ SE ZÁVAZKEM RESPEKTOVAT ZÁKONY

Už v lednu 1602 ale koupil zadlužený Zárybnický dvůr

s rybníčkem v drahách od příbramské obce za 1500 kop míšeňských rytíř Kryštof Bechyně z Lažan. Slíbil, že bude z této usedlosti rádně odvádět desátek děkanovi, městskou daň a plat ve prospěch zdejší školy a farnosti tak, jako to dělali všichni ostatní majitelé příbramských domů podle „šosu městského“. Zavázal se, že nebude na obecních pozemcích provozovat myslivost a působit škody na zasetém obilí. S urozenými majiteli městských domů totiž byly často potíže - ve stavovském státě byli privilegovaní a svou povýšenost často dávali najevo tak, že nerespektovali zákony, jimiž se městská obec řídila.

V držení Zárybnického dvora se pak vystřídalo několik dalších šlechtických majitelů. Začátkem třicetileté války u něj byly postaveny dvě nové chalupy. Když dvůr v roce 1630 koupil rytíř Zikmund Měsíček z Výškova na Čimelicích, jeho cena už se vyšplhala na 2700 kop.

Za třicetileté války rytíř Měsíček půjčoval příbramské obci hotové peníze, aby měla na zaplacení neodkladných daní a požadavků procházejících vojsk. Když do města v roce 1639 vtrhli Švédové a narazili na rytíře Měsíčka, svlékli ho ze šatů a sebrali mu koně, jeho dvůr však ušetřili.

MĚSÍČEK CHRÁNÍ SOŠKU PANNY MARIE SVATOHORSKÉ

Po odchodu Švédů se rytíř Měsíček společně s manželkou Dorotou stal velkým ctitelům Panny Marie Svatohorské a zasadil se o předání Svaté Hory do správy Tovaryšstvu Ježíšovu v srpnu 1647. Necelý rok potom přijeli do Příbrami Švédové znovu a začali drancovat. Jeden jezuita se uchýlil i se soškou Panny Marie Svatohorské do Zárybnického dvora k rytíři Zik-

Pohled na Příbram v roce 1865 - zprava doleva Hořejší Obora, Dolejší Obora, zcela vlevo zadní trakt Zárybnického dvora a před ním valbová střecha jeho obytného stavení.
Foto: SOKA Příbram

mundovi Měsíčkovi, který ji odnesl společně s dalšími obyvateli města do lesů za Obecnici. Na Svatou Horu byla soška vrácena až po několika měsících, když Švédové konečně odtáhli a lidé se z lesů vrátili domů.

Stránka Václava Zárybnického z graduálu příbramského literátského bratrstva.
Foto: HMP

V roce 1654 patřilo ke dvoru s pivovarem přes 17 hektarů půdy včetně chmelnice, měl čtyři potahy a chovalo se v něm 12 krav, 14 jalovic a 8 prasat, což bylo na zdejší poměry opravdu pěkné hospodářství. V jeho pivovaru s pivovarskou pávní se pro domácí potřebu vařilo pivo z vlastního chmele, ostatní lidé v Příbrami si pivo museli vařit nebo kupovat v obecním pivovaru.

Začátkem ledna 1665 Zikmund Měsíček z Výškova Zárybnický dvůr prodal za 1400 zlatých. Téhož roku zemřel a za své zásluhy byl pohřben na Svatém Hoře.

V následujících letech se urození majitelé dvora opět často střídali, dokud jej v prosinci

1693 nekoupil od Petra Diviše Vřesovského Kyšperského, svobodného pána z Vřesovišť, za 2150 zlatých císařský rada Jiří Humprecht Bechyně z Lažan a na Hluboši.

MĚSTSKÁ RADA JDE BECHYŇOVI NA RUKU

Stejně jako jeho předchůdce si příliš nelámal hlavu s plněním svých povinností vůči městu. Na svém hlubošském panství úspěšně provozoval železnou huť a hamry poháněné vodními koly na Litavce. Neměl však dostatek vlastní železné rudy, kterou chtěl těžit i na pozemcích příbramské obce. Příbramský magistrát byl tehdy ve velké finanční tísní, a tak mu se souhlasem nejvyššího mincmistra hodlal pronajmout těžbu své železné rudy za jednorázové odstupné na věčné časy. Tehdy si ještě radní nedali od horního mistra Jakuba Bittnera vysvětlit, že by se obci vyplatilo provozovat vlastní železářský závod.

V březnu 1694 městská rada jako pozornost Bechyňovi povolila, aby si dal v obecních lesích

pokácet na přestavbu Zárybnického dvora 40 stromů a v únoru 1695 dalších 54 kmenů na stěnové dříví a 20 párů krokví. V březnu 1695 Jiří Humprecht Bechyně z Lažan a na Hluboši smlouvu o těžbě železné rudy s příbramským magistrátem uzavřel. Obec mu v hmotné nouzi pronajala své pozemky k těžbě železné rudy pro hlubošskou vysokou pec na 50 let za jednorázovou půjčku (!) 700 zlatých.

Jiří Humprecht Bechyně si z výnosu svého podnikání nechal přestavět hlubošskou tvrz na krásný zámek s pozoruhodnou zimní zahradou a parkem, ale žil převážně ve Vídni. V únoru 1697 se stal na dva roky podkomořím Českého království.

INSPIRACE PODNIKATELSKÝM DUCHEM

Prostřednictvím svého správce si chtěl převlastnit některé nemovitosti náležející k městu Příbram, které před jeho rozpínavostí nadále bránil hlavně horní mistr Jakub Bittner. Ten se zároveň inspiroval Bechyňovým podnikatelským duchem a nakonec magistrát a nadřazenou českou komoru přesvědčil k vybudování příbramské železné hutě.

Po smrti Jiřího Humprechta Bechyně z Lažan 20. prosince 1704 převzal statek Hluboš a Zárybnický dvůr jeho nejstarší, jednadvacetiletý syn Václav Kašpar Humprecht. Příbramský železářský závod nutně potřeboval svou železnou rudu, a tak česká komora zahájila vyšetřování, za jakých okolností byl uzavřen onen pro obec tak nevýhodný kontrakt z března 1695. Císař Josef I. vydal 11. srpna 1708 reskript, jímž bylo nařízeno tuto smlouvu ze závažných důvodů zrušit. Apelační soud nařídil, že Hlubošští musí v Příbrami zanechat i rudu, kterou zde vytěžili a už nestihli odvézt. Václav Kašpar Humprecht Bechyně z Lažan a na Hluboši se proti zrušení smlouvy mnoho let marně bránil odvoláními k vyšším instancím.

ZADLUŽENÝ DVŮR HOŘÍ PO ZÁSAHU BLESKEM

Zárybnický dvůr si ponechal, ale když jeho hejtman v červnu 1713 zjednal na zasklení oken v Zárybnickém dvoře sklenáře z Hořovic, vyvolalo to další spor. Nakonec hejtman raději ustoupil a napsal rozzlobenému magistrátu dopis. V něm ho ujistil, že do budoucna už nebudou cizí řemeslníci v tomto příbramském šosovním dvoře pracovat k újmě zdejších cechovním mistrům.

V roce 1723 byl zákaz „šerfovat“ (odtěžovat) příbramskou železnou rudu pro hlubošskou huť potvrzen a zadlužený Zárybnický dvůr zapálil blesk. Václav Kašpar Humprecht Bechyně z Lažan se rozhodl, že dvůr raději prodá.

Pokračování příště

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze - SOKA Příbram

KALENDÁRIUM

2. května 1990

Začal vycházet Periskop, první soukromý týdeník v Příbrami po roce 1989.

8. května 1920

Týdeník Horymír konstatoval, že stále ještě nebyl schválen městský rozpočet na rok 1920.

13. května 1850

Začala v Příbrami a okolí epidemie cholery, která zde trvala až do podzimních měsíců.

18. května 1970

6. ZDŠ (Bratří Čapků) v Příbrami hostila reprezentační družstvo Sovětského svazu moderních gymnastek.

20. května 1850

Bylo zvoleno první obecní zastupitelstvo, základ správy města až do roku 1940 a od roku 1990 do současnosti.

22. května 1880

Byly vyměřeny katastrální hranice mezi Příbrami a Březovými Horami. Došlo tak k definitivnímu rozdělení Příbramě a Březových Hor.

25. května 1930

Liga Čs. motoristů uspořádala v Příbrami Den motoristů, což byl v podstatě první motorkářský sraz v Příbrami, který zahrnoval i spanilou jízdu městem.

26. května 1960

Rada MNV se rozhodla zřídit v Příbrami Muzeum bojů dělnické třídy, k jeho vybudování však nikdy nedošlo.

27. května 1860

Narodil se v Příbrami Bohumil Fidler, učitel, hudební skladatel a dirigent.

28. května 2000

V příbramské veřejné dopravě začalo fungovat odbavení cestujících pomocí systému čipových karet.

■ **Daniel Doležal**
Státní oblastní archiv v Praze

Když do města vtrhli Švédové a narazili na rytíře Měsíčka, svlékli ho ze šatů a sebrali mu koně, dvůr však ušetřili.

Pod Březovým vrchem je studánka s vynikající vodou

Nenápadnou studánku najdeme ve vzdálenosti asi 500 m vzdušnou čarou od hlavní cesty Třítrubeckým údolím, na severozápadním svahu Březového vrchu (785 m), na opuštěném romantickém místě. Od skupiny buků nad studánkou se za dobrého počasí otevírá pěkný výhled přes údolí na protější zalesněné stráně.

Skupina buků nad studánkou Pod Březovým vrchem.

Foto: Jaroslav Hodrment

V Brdech znám přes padesát studánek. Některé z nich jsou bez přístřešku, jen tak provizorně vyskládané z kamenů, jiné udržované, s dřevěným, někdy i kamenným přístřeškem, často s nápisem a letopočtem.

Studánka Pod Březovým vrchem

Voda bývá v brdských studánkách zpravidla dobrá, osvěžující, leckdy vynikající, doporučuje se však před použitím prameniště raději prohlédnout, zda v jeho okolí nejsou nějaké předměty, které by mohly vodu znečistit. Zkušení návštěvníci s sebou raději nosí odzkoušený vodní filtr. Při několikadenních cestách je totiž spotřeba pitné vody k přímé konzumaci i přípravě jídla nezanedbatelná, takže znalost studánek po naplánované trase je poměrně důležitá.

Snad nejlépe studánku Pod Březovým vrchem najdeme tak, že se vydáme od Strašic po modré značce kolem Třítrubeckého zámečku. Po čtyřech kilometrech modrá končí na třítrubecké louce (dříve tu stávala Třítrubecká hájovna, nyní vodojem). Zde končí zelená vedoucí od Koruny (832 m) a probíhá tudy také červená, vinoucí se od Kočky (789 m) k Dlouhému vrchu (775 m). My však

odtud tentokrát vyrazíme po žluté směrem k Březovému vrchu.

Studánku Pod Březovým vrchem najdeme po necelých dvou kilometrech na krátké značené odbočce. Studánka je schována v údolíčku, nad nímž nemůžete přehlédnout skupinku rozložitých buků. Výhled na protější jihozápadní svahy Koruny je zde částečně zakryt vzrostlými stromy.

V době mé návštěvy byla studánka trochu zpustlá, zarostlá, ale voda byla vynikající. Kolem studánky a zejména pod ní je rozsáhlý mokřad, jehož voda odtéká do Třítrubeckého potoka.

■ Jaroslav Hodrment

Sdružení praktických lékařů OS Příbram vydává k současné epidemiologické situaci toto stanovisko a žádá kolegy a pacienty o následující:

1. Žádáme o **minimalizaci přímého kontaktu pacient - lékař** v tom smyslu, aby se maximalizoval bezkontaktní styk s lékařem a sestrou:
 - kontakt telefonicky, e-mailem - eRecept, eNeschopenka, e-vydaná karanténa,
 - pacienti by **vždy** měli lékaře **nejprve kontaktovat telefonicky v ordinálních hodinách** a domluvit se na dalším postupu,
 - pacienti, kteří budou telefonovat o recepty, by měli mít připravený seznam léků s názvem i se silou léku. Bude-li telefonovat rodinný zástupce, nechtě mápřipraveno telefonní číslo, na které lze eRecept zaslat;
2. Žádoucí je zamezení kontaktu nemocných a zdravých pacientů v čekárnách. Kde to lze, čekárny zavřít a vpouštět pacienty odděleně;
3. Žádáme o **minimalizaci návštěv pacientů u lékaře** - zvážení potřeby návštěvy, možnosti odložit zdravotní problém;
4. Odložení chronických návštěv a dispensárních prohlídek;
5. Do odvolání zrušit a neprovádět posudkovou činnost (pracovní lékařství, péče, řídičské průkazy, OSSZ) a preventivní prohlídky;
6. Po celou ordinární dobu ordinovat v ochranných pomůckách - max. ale po dobu účinnosti ochrany (cca 6 hodin);
7. Žádáme o shovívavost, jestliže se nejde ihned dovolat. Telefonní linky jsou trvale vytiženy a prakticky bez přestávky v provozu;
8. Praktičtí lékaři okresu Příbram jsou připraveni pomáhat a ordinovat v první linii kontaktu v této nelehké době a v maximálně možné míře zajistit většinu potřebné obecné péče. Jsme dále připraveni pomoci a odlehčit kolegům v ústavních zařízeních;

Děkujeme všem, kteří si současnou situaci uvědomují a projevují nám, svým lékařům, povzbuzení a podporu. Děkujeme i za četné nabídky spontánní pomoci, velmi si toho vážíme a pomáhá nám to překonávat psychicky vypjatou situaci. Věříme, že společně se nám situaci podaří zvládnout a dovést co nejdříve do běžného stavu.

MUDr. Jakub Šedivý
Sdružení praktických lékařů OS Příbram

Pro připomenutí: Jak pečovat o látkovou roušku

Rouška musí zakrývat nos i ústa a musí dobře přiléhat k obličejí.

Před nasazením si **důkladně umyjte ruce** mýdlem, ideálně použijte i dezinfekci na bázi alkoholu.

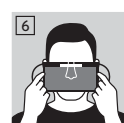
Roušky, zejména její přední části, se **během nošení nedotýkejte**. Pokud se tak stane, umyjte si ruce a použijte dezinfekci.

Roušku si sundávejte odzadu, tedy pomocí tkaniček či gumiček.

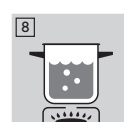
Na závěr si opět umyjte ruce.

Roušky je potřeba často měnit, klidně i několikrát denně.

Jakmile rouška zvlhne, snižuje se její funkčnost.

Po každém použití je potřeba roušku vyvařit. **K vyvaření stačí hrnec s vodou.**

Roušku vyvařujte asi 5 minut, pak ji nechte ve vodě, dokud nevychladne. Po uschnutí ji z obou stran přezehlete.

DŮLEŽITÉ KONTAKTY:

- zelená linka pomoci města Příbram: 800 555 600, 800 444 401
- zelená linka psychologické pomoci: 800 162 354
- celostátní informační linka: 1212
- www.pribram.eu
- koronavirus.pribram.eu
- fb.com/mestskyuradpribram - oficiální stránky města
- infoservis.pribram.eu (registrace pro zaslání krizových SMS zpráv a e-mailů)

V případě podezření na onemocnění volejte svému praktickému lékaři.

OPATŘENÍ K ZAMEZENÍ ŠÍŘENÍ KORONAVIRU

- Do odvolání je každý povinen nosit mimo domov ochranný prostředek dýchacích cest (roušku, respirátor, ústenku, šátek, šálu či jiný prostředek, který brání šíření kapének). Výjimkou jsou sportovní činnosti definované ve vládním rozhodnutí.
- Lidé starší 70 let a oslabení či chronicky nemocní by neměli opouštět svá obydlí s výjimkou zajištění nezbytných životních potřeb.
- Od 8.00 do 10.00 mohou v obchodech nakupovat pouze osoby starší 65 let.
- Zelená linka pomoci města funguje zdarma od pondělí do pátku od 8.00 do 15.00 na tel.: 800 555 600 a 800 444 401.
- V případě úzkosti je možné v pondělí, středu a pátek od 9.00 do 15.00 kontaktovat linku psychologické pomoci na tel.: 800 162 354.
- Doporučuje se omezit pohyb venku na nezbytně nutnou dobu, snížit kontakt s jinými lidmi na nutný čas, dodržovat hygienická pravidla a být maximálně ohleduplný vůči ostatním.
- Poplatky za komunální odpad a za psy lze uhradit až do 30. června 2020.
- Komunikace s městským úřadem by měla probíhat prioritně telefonicky, elektronicky, popř. poštou.
Základní kontakty:
ústředna, podatelna – tel.: 318 402 211, 318 402 210, 318 402 217; e-podatelna@pribram.eu.
Úřední hodiny:
pondělí a středa od 8.00 do 17.00 h, agendy
Dopravního úřadu rovněž v úterý a čtvrtek od 8.00 do 15.00 h.

Informace o opatřeních v Příbrami lze sledovat na:

- koronavirus.pribram.eu
- fb.com/mestskyradpribram
- infoservis.pribram.eu

registrace pro zasílání krizových SMS zpráv a e-mailů

Celostátní informační linka – 1212

V případě podezření na onemocnění volejte svému praktickému lékaři.

HARMONOGRAM UVOLNĚNÍ PODNIKATELSKÝCH A DALŠÍCH ČINNOSTÍ

1	2	3	4	5
Pondělí 20. dubna	Pondělí 27. dubna	Pondělí 11. května	Pondělí 25. května	Pondělí 8. června
- Řemesla s provozovnou- Farmářské trhy- Autobazary a autosalóny- Venkovní tréninkové aktivity profesionálních sportovců a vyloučením veřejnosti v menších skupinách za přesně definovaných podmínek (sportovci s profesionální smlouvou, vrcholoví sportovci MO – AČR a MV ČR)- Svatby do 10 lidí za specifických hygienických podmínek	- Provozovny do 200 m², pokud nejsou v nákupních centrech nad 5 000 m² (netýká se provozoven, které budou otevírány v dalších etapách)	- Provozovny do 1 000 m², pokud nejsou v nákupních centrech nad 5 000 m² (netýká se provozoven, které budou otevírány v dalších etapách)- Autoškoly- Posilovny a fitness centra bez využití zázemí (sprchy, šatny)	- Restaurace, hospody, bufety, kavárny, vinotéky, pivotéky s prodejem přes výdejní okénko a v rámci venkovních (letních) zahrádek- Holičství a kadeřnictví, pedikúry, manikúry, solária, kosmetické, masérské, regenerační nebo rekondační služby- Muzea, galerie a výstavní sítě- Zoologické zahrady (pouze venkovní výběhy)	- Všechny provozovny v nákupních centrech- Provozovny nad 1 000 m², které nejsou v nákupních centrech- Restaurace, hospody, bufety, kavárny, vinotéky, pivotéky – vnitřní prostory- Hotely a další ubytovací zařízení (včetně jejich restaurací a kaváren)- Taxislужby (dosud nepovolené)- Živnosti, při kterých je porušována integrita kůže (tetování, piercing)- Divadla, zámky, hrady a ostatní kulturní aktivity za přesně definovaných podmínek- Hromadné akce s odstupňovaným počtem účastníků- Kulturní, společenské, sportovní akce (do 50 osob)- Zotavovací akce apod. pro děti do 15 let věku- Další včetně opatření v cestovním ruchu- Svatby za specifických hygienických podmínek- Zoologické zahrady (včetně vnitřních prostor)

Ostatní činnosti budou povoleny během června podle aktuální epidemiologické situace.

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR